

Aloittelevan vaeltajan opasvideot Karhunkierrokselle

Susanne Myllyniemi
Janette Seppänen

Opinnäytetyö
Matkailun liikkeenjohdon
koulutusohjelma 2020

Tekijä(t) Susanne Myllyniemi, Janette Seppänen	
Koulutusohjelma Matkailun liikkeenjohdon koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Aloittelevan vaeltajan opasvideot Karhunkierrokselle	Sivu- ja liitesivumäärä 43 + 5
<p>Tämän toiminnallisen opinnäytetyön eli produktin aiheena oli vaelluksen opasvideot Karhunkierrokselle. Työn tavoitteena oli laatia suomenkielinen videosarja YouTube videopalveluun, mitä vaelluksesta kiinnostuneet voivat myöhemmin käyttää suunnitellessaan vaellusta. Alatavoitteina ovat valmistautuminen Karhunkierrokselle ja toiminta Karhunkierroksella, joita käydään läpi työn viitekehityksessä sekä videosarjan toimivuus, jota testataan haastattelun muodossa.</p> <p>Tuloksena syntyi seitsemän lyhyttä suomenkielistä opasvideota, jotka julkaistiin YouTube -videopalvelussa syksyllä 2020. Videot toteutetaan nuoren aikuisen näkökulmasta, jolla ei ole liikunta- tai muita rajoitteita. Videosarjassa keskitytään vaelluksen tärkeimpiin osa-alueisiin, kuten vaatetus sekä oma toiminta vaelluksen aikana, ja mitä kannattaa ottaa huomioon vaellukselle lähtiessä. Videosarjaa jaetaan sosiaalisen median eri kanavissa työn tekijöiden sekä haastateltavien toimesta.</p> <p>Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin alkuvuodesta 2020 ja se toteutettiin parityönä. Menetelminä käytettiin videon tekoa sekä haastattelua. Karhunkierros vaellettiin tekijöiden toimesta alkukesästä 2020, jolloin kuvattiin materiaalit videoihin. Työ on rajattu kesävaellukseen, koska videoiden materiaali on vaelluksen aikana kuvattua ja talvivaellukselle ei ollut aikaa tai resursseja opinnäytetyötä tehtäessä. Työn ajankohtaisuus nousi koronapandemian vuoksi, sillä yhä useampi suomalainen kiinnostui vaeltamisesta poikkeusolojen myötä.</p> <p>Haastateltavina olivat neljä kohderyhmäläistä, joista kaksi oli kiertänyt Karhunkierroksen ja kaksi suunnittelivat Karhunkierrokselle lähtöä tulevaisuudessa. Kaksi haastateltavista katsoivat opasvideot ennen Karhunkierrokselle lähtöä. Testauksen sekä haastattelun avulla halusimme selvittää, ovatko kyseiset opasvideot hyödyllisiä ja toimivia. Haastattelumetodina käytimme puolistrukturoitua haastattelua.</p> <p>Haastatteluiden tuloksissa kävi ilmi, että videosarjan sisältö oli kattava ja videot onnistuivat näyttämään todentuntuisesti vaelluksen eri osa-alueet. Mielenkiintoisina asioina videoista nostettiin esille muun muassa 112- sovelluksen lataaminen ennen vaellusta sekä retkikeittimen käyttö. Videoita pidettiin mielekkäämpänä vaihtoehtona luettavissa olevan oppaan sijaan. Opasvideoiden visuaalisessa ilmeessä oli parantamisen varaa tekstien asettelun suhteen ja kohtauksien siirtymäajat koettiin liian nopeiksi. Haastatteluiden tuloksien avulla opasvideoita paranneltiin ennen niiden julkaisemista.</p>	
Asiasanat Vaellus, kansallispuistot, luonto, aloittelijat, YouTube	

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Vaellus ja kansallispuistot Suomessa	5
3	Varusteet Karhunkierrokselle	7
3.1	Rinkka ja vaelluskengät	8
3.2	Leirivarusteet ja vaatetus	9
3.3	Ruoka ja sen valmistukseen vaadittavat tarvikkeet	12
3.4	Muuta huomioitavaa.....	14
4	Karhunkierros – 82 kilometriä.....	15
4.1	Oulangan kansallispuisto ja reittivaihtoehdot.....	15
4.2	Karhunkierros vaelluskohteena	16
4.3	Järjestyssäännöt.....	19
4.4	Turvallisuus ja ensiapu.....	20
4.5	Vastuullisuus ja jätehuolto.....	22
4.6	Autiotuvat.....	23
5	Opasvideoiden toteutus sekä testaus.....	24
5.1	Menetelminä videon tekeminen ja haastattelu.....	24
5.2	Opasvideoiden tavoite, teko ja julkaisu	26
5.3	Haastattelun suunnittelu ja toteutus	29
5.4	Haastattelun tulokset.....	30
6	Pohdinta.....	33
6.1	Opasvideoiden jakaminen ja kehitysehdotukset.....	33
6.2	Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi.....	34
	Lähteet	37
	Liitteet.....	43
	Liite 1: Videoiden käsikirjoitukset.....	43
	Liite 2: Haastattelun kysymykset	49
	Liite 3: Projektisuunnitelma.....	50
	Liite 4: Reittisuunnitelma ja havainnot	51

1 Johdanto

Vaeltaminen kiinnostaa yhä useampaa suomalaista vuosi vuodelta ja moni onkin harrastuksessa aloittelija. Pidemmille vaelluksille ei kannata aloittelijan lähteä hetken mielihoiteesta vaan asiasta kannattaa ottaa tarkasti selvää esimerkiksi varusteiden suhteen. Tiedonhaku saattaa olla vaikeaa sekä turhauttavaa, kun tietoa löytyy monesta eri lähteestä ja moni asia tuleekin ottaa huomioon ennen vaellukselle lähtöä.

Oulangan kansallispuistossa sijaitseva Karhunkierros on legendaarinen 82 kilometriä pitkä vaelluskohde, joka kerää paljon vaeltajia ympäri maailmaa katsastamaan sen jylhät maisemat. Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä produktin tuotoksena ovat opasvideot juuri Karhunkierrokselle. Opasvideoista vaelluksen aloittelija voi saada tarpeellisen tiedon Karhunkierroksesta ennen sinne lähtöä. Videot ovat lyhyitä, alle kolme minuuttia kestäviä oppaita, joissa katselija pääsee katsomaan muun muassa mitä varusteita kannattaa Karhunkierrokselle ottaa mukaan ja miten kierroksella toimitaan. Kuvaamme itse opasvideot ja ne julkaistaan YouTube – videopalvelussa. Työllä pyrimme tuottamaan hyötyä vaeltamisesta kiinnostuneille, jotta he saisivat todentuntuisen näkemyksen vaelluksen eri vaiheista ennen kierrokselle lähtöään.

Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen varsinkin Suomen sesonkimatkailua tarkasteltaessa. Karhunkierros sijaitsee osittain Lapissa ja Lappi on mielletty talvimatkailukohteeksi. Kun tarkastellaan Visit Finlandin vuonna 2019 tekemää Lapland Region Pack- tutkimusta, siinä mainitaan ensisijaiseksi tavoitteeksi lisätä tietoisuutta Lapin kesämatkailusta (Visit Finland 2019, 3). Vaellamme Karhunkierroksen kesäsesongin aikaan, joka auttaa lisäämään tietoisuutta Lapin kesäsesongista kotimaisten matkailijoiden keskuudessa.

Opinnäytetyötä tehdessä, vuonna 2020, maailmalla puhkesi koronavirus eli Covid-19 pandemia. Pandemian vuoksi Suomessakin ryhdyttiin poikkeusoloihin, joka lisää työn ajankohtaisuutta. Maaliskuussa 2020 hallitus linjasi Suomen tasavallan presidentin kanssa Suomea koskevista poikkeusoloista koronaviruksen taltuttamiseksi. Tämä tarkoitti muun muassa matkustaja- ja henkilöliikenteen keskeyttämistä Suomeen, etäopetukseen siirtymisestä kouluissa, tarpeetonta oleskelua yleisillä paikoilla ja kokoontumisrajoitusta julkisilla paikoilla

rajattiin 10 henkilöön (Valtioneuvosto 2020a) sekä myöhemmin ravintolatoiminnan rajoittamista (Valtioneuvosto 2020b.) Hallitus vetosi myös suomalaisiin, jotta he välttelisivät sosiaalista kanssakäymistä mahdollisimman paljon (Valtioneuvosto 2020c). Tämän seurauksena suomalaiset kiinnostuivat yhä enemmän luonnosta sekä kansallispuistoista, sillä itse puistoja hallitus ei määrännyt suljettaviksi. Metsähallituksen tiedotteen mukaan suosituimmat ulkopaikat olivat jopa paikoitellen ruuhkautuneita, mutta silti kehoitettiin lähtemään ulkoilemaan luontoon (Metsähallitus 2020a). Myös ihmiset, jotka eivät aikaisemmin ole juurikaan luonnossa liikkuneet ovat löytäneet niin sanotusti luonnon voiman. Into pidemmille vaelluksille voi syntyä poikkeusolojen aikana tehdyistä päiväretkistä. Opinnäytetyön tuotos auttaa juuri valmistautumisessa vaellukseen, ja ensikertalaiset saavat siitä hyviä käytännön vinkkejä. Kuitenkin myös kotimaan matkailussa on hyvä seurata viranomaisten ohjeita sekä suosituksia, mikäli maassa vallitsee poikkeusolot.

Valitsimme ensimmäiseksi vaellukseemme Karhunkierroksen, koska molempien tuttavien on kiertänyt kierroksen aikaisempina vuosina ja olemme kuulleet siitä pelkkää hyvää. Molemmilla on ollut ajatuksissa kiertää Karhunkierros ennen pitkää ja vaellus tuntui mieleiseltä, koska olemme olleet yhdessä pidemmällä ulkomaanmatkalla. Ulkomaanmatkalla opimme tuntemaan toistemme tavat molemmille vieraassa ympäristössä, joten vaellukselle oli helpompaa valmistautua. Mielestämme oli luontevaa myös yhdistää ensimmäinen pitkä vaellus sekä opinnäytetyö. Työ tehtiin parityönä ja se toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä.

Työn tavoitteena oli laatia suomenkieliset opasvideot YouTubeen, joita vaelluksesta kiinnostuneet voivat myöhemmin käyttää suunnitellessaan vaellusta. Halusimme antaa videoiden katselijoille aidon informaation lähteen, joten kierrämme itse koko Karhunkierroksen. Meillä henkilökohtaisesti ei ole kokemusta pitkän matkan vaeltamisesta, joten lähdimme ensikertalaisina itse myös matkaan. Opasvideot ovat lähtökohtaisesti tarkoitettu vaelluksen ensikertalaisille, mutta myös kokeneemmille vaeltajille, jotka kierroksen haluavat kiertää. Videot kuitenkin luodaan niin, että henkilöllä tai henkilöllä ei tarvitse olla entuudestaan retkeilystä tai vaelluksesta kokemusta. Pää tavoitteena on koota tietoa videosarjaan, joissa kerrotaan vaelluksen eri vaiheet aloittelevalle retkeilijälle. Tarpeelliseen tietoon olemme keränneet pääkohdat vaelluksesta, esimerkiksi minkälaisen teltan olemme itse valinneet. Linkit opasvideoihin tulee liitteeksi käsikirjoitusten yhteyteen (liite 1). Videoiden kieli on suomi, ilman

englannin kielistä tekstitystä. Vaikka suomalainen voi olla myös äidinkieleltään englantia puhuva, päätimme rajata kohderyhmäksemme vain suomea puhuvat suomalaiset.

Opinnäytetyö on rajattu vaelluksen eri vaiheisiin ja mitä on hyvä ottaa huomioon ennen vaellusta sekä vaelluksen aikana. Haluamme videosarjasta kompaktin tietopaketin katselijoille, joten keskitymme tärkeimpiin osa-alueisiin, kuten vaatetus sekä oma toiminta vaelluksen aikana, ja mitä kannattaa ottaa huomioon vaellukselle lähtiessä. Ajankohta vaellukselle oli alkukesä, tarkemmin ottaen kesäkuun toinen viikko. Emme käy työssämme läpi muita vuodenaikoja, koska meillä ei ole niistä omakohtaista kokemusta, eikä resursseja toteuttaa vaellusta useampia kertoja eri vuodenaikoina. Päädyimme vaeltamaan Karhunkierroksen alkukesästä, koska pahin hyttyskausi sekä vaellusseasonki ei ole vielä alkanut. Opasvideot toteutetaan nuoren aikuisen näkökulmasta, jolla ei ole liikunta- tai muita rajoitteita. Nuorella aikuisella tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä omaa ikäluokkaamme eli milleniaaleja, tarkemmin ottaen 1990- luvun alussa syntyneet milleniaalit sekä Z- sukupolven edustajia, jotka ovat syntyneet vuosina 1998–2003. (A-Lehdet 2020). Tämä näkökulma on valittu sen vuoksi, että omakohtaisesti kierrämme Karhunkierroksen ja kaikki tapahtuu omasta näkökulmastamme. Nuorimmat Z-sukupolven nuoret ovat opinnäytetyötä kirjoittaessa alle 10- vuotiaita, joten oletamme etteivät he voi lähteä vaeltamaan Karhunkierrosta ilman vanhempiaan. Olemme perusterveitä eikä kummallakaan ole liikuntarajoitteita. Rajauksen ulkopuolelle jää myös perheet, joilla on pieniä lapsia. Eri pituisille vaelluksille on hyvä varautua erilaisin varustein, mutta me käymme läpi opinnäytetyössämme ainoastaan tarvittavat varusteet Karhunkierrokselle.

Jotta näemme, kuinka toimivia opasvideot Karhunkierrokselle ovat, pyysimme ensikertalaisia vaeltajia sitä käytännön tasolla testaamaan. Testaajat ovat nuoria suomalaisia milleniaaleja keillä ei ole pitkän matkan vaelluksesta kokemusta. Testaajat kiersivät myös koko Karhunkierroksen, mutta ajankohta heillä oli loppukesä. Heidän ei tarvinnut kiertää kierrosta samaan tahtiin meidän kanssamme, vaan he saivat edetä omaan tahtiin. Ennen kierrosta he katsoivat YouTubesta opasvideot ja kierroksen jälkeen haastattelimme heitä, kuinka onnistuneet videot olivat. Haastattelimme myös Karhunkierroksesta kiinnostuneita nuoria suomalaisia milleniaaleja, joilla on ajatuksena lähteä kiertämään Karhunkierros tulevaisuudessa. Karhunkierroksesta kiinnostuneiden haastattelun avulla halusimme saada tietää, auttoivatko ne suunnittelun aloituksessa ja kokivatko he saaneensa tietoa Karhunkierroksesta yleisellä tasolla.

Testauksen sekä haastattelun avulla halusimme selvittää, onko kyseinen opas hyödyllinen ja toimiva. Haastattelumethodina käytimme puolistrukturoitua haastattelua laadullisin menetelmin. Haastattelussa kysyttävät kysymykset ovat opinnäytetyön liitteenä (liite 2). Testaamme myös henkilökohtaisesti oppaan toimivuutta käytännössä. Kaikki materiaali opasvideossa on meidän kuvaamaa kierroksen alusta, kierrokselta ja kierroksen jälkeen. Käytämme kuvausvälineinä omia matkapuhelimia.

2 Vaellus ja kansallispuistot Suomessa

Suomen luonto antaa hyvät edellytykset eri mittaisille retkille sekä vaelluksille. Retkellä tarkoitetaan lyhyempää ajanjaksoa luonnossa esimerkiksi oleskelua metsässä niin kauan kuin tekee mieli, kun taas vaellus on pitkäkestoisempaa ja suunnitelmallisempaa (Laaksonen 2008, 10–11). Vaeltaa voi jokaisena vuodenaikana tahansa, mutta ajankohta tulee ottaa huomioon valmistautuessa esimerkiksi vaatetuksessa. Keskipäivä on helpointa vaellusaikaa (Laaksonen 2008, 23). Aloittelijan kannattaa aloittaa vaellusharrastus ensin lyhyistä päiväretkistä, jotta keho tottuu metsässä liikkumiseen. Tämän jälkeen voi siirtyä yön yli kestäviin vaelluksiin ja siitä lähteä pidemmille vaellusreiteille.

Vuonna 2019 kotimaanmatkailun trendit olivat luontokohteet ja retkeily, toisena lähimatkailu, johon kuuluu uusi ilmiö *staycation*, kolmantena rauhoittuminen ja hiljaisuus sekä neljäntenä ruoka ja makuelämykset. Kaikkia trendejä voi verrata vaellukseen ja retkeilyyn. Vuonna 2018 kotimaiset matkailijat vierailivat ennätysmäärän Suomen kansallispuistoissa, jossa näkyi suomalaisten kiinnostus luontomatkailuun sekä valveutuneisuus ekologisuuteen. (Suoma Ry 2019.) Lähimatkailussa voi suunnata lähimmäiseen kansallispuistoon, jolloin hiihlijalanjälki matkustamiselle on mahdollisimman pieni. Rauhoittuminen ja hiljaisuus onnistuu hyvin metsän siimeksessä, jolloin arki ja kaupungin hälinä jäävät hetkeksi taka-alalle. Myös ruoka ja makuelämys voidaan myös rinnastaa vaellukseen ja retkeilyyn sillä, esimerkiksi aamukahvi kuksasta voi maistua hyvinkin erilaiselta metsässä kuin omasta kupista kotona.

Kotimaan matkailu koetaan yhä tärkeämmäksi vuosi vuodelta, kun tarkastellaan milleniaaleja sekä Z- sukupolvea. Vuonna 2019 Suoma Ry:n teettämän kyselyn mukaan jopa 43 prosenttia 18–24-vuotiaista sanoi lisänneensä kotimaan matkailua ja 25–44-vuotiaiden kotimaan matkailu on lisääntynyt 36 prosenttia. Kysely toteutettiin online-kyselynä 16.-23.4-2019 ja siihen vastasi 1 000 täysi-ikäistä suomalaista. Virhemarginaali tutkimuksessa oli 3,1 prosenttiyksikköä suuntaansa. Suosituimmaksi kotimaan matkailun kohteeksi vastaajat mainitsivat luontokohteet ja niissä retkeily sekä patikointi. Erityisesti nuoret ovat valppaita ekologisuuden suhteen ja luontomatkailu sekä vaeltaminen onkin ilmastoystävällisempää kotimaassa. Suoma Ry:n puheenjohtajan Marget Hellenin mukaan nuoret odottavat eritoten kotimaan matkailulta elämyksiä ja rentoa mielentilaa. (Suoma Ry 2019.)

Kansallispuistot ovat luonnonsuojelualueita, jotka ovat kooltaan yli 1000 hehtaaria (Metsähallitus 2019). Kansallispuistot tarjoavat matalan kynnyksen harrastuksen ilman pääsymaksuja, ja ne ovat helposti saavutettavissa autolla, sekä jotkut myös julkisen liikenteen kulkuneuvoilla. Kansallispuistot ovat oiva tapa virkistäytyä kaiken ikäisille, ja osittain jopa liikuntarajoitteisille. Tutkimukset osoittavatkin, että jo lyhyehköllä retkellä luontoon on mittavia terveysvaikutuksia, kuten verenpaineen lasku ja pulssin tasaantuminen (Suoma Ry 2020). Suomesta kansallispuistoja löytyy tällä hetkellä 40 ja uusin lisäys listalle on Hossan kansallispuisto Suomussalmella. Se perustettiin vuonna 2017 Suomi100-juhlavuoden kunniaksi, ja tarjoaa nykyään monipuolisesti tekemistä, näkemistä ja palveluita.

Metsähallituksen sivuillaan listaamana vuonna 2019 kävijämääriltään suosituimmat kansallispuistot olivat Pallas-Yllästunturi, Urho Kekkosen kansallispuisto, Nuuksio ja neljäntenä Koli. Pallas-Yllästunturilla kävijöitä oli yli puoli miljoonaa vuonna 2019, vieden sen kärkeen listauksessa. (Metsähallitus 2020b.)

3 Varusteet Karhunkierrokselle

Varusteet ovat tärkeä osa onnistumista vaelluksella ja aloittelevalla vaeltajalla on pitkä hankintalista edessään. Internetissä on loputon määrä tietoa varusteista ja hintavertailu on myös nopeaa eri liikkeiden valikoimien välillä. Varmin ja helpoin tapa lähteä kartoittamaan hankintalistaa, on käydä ensiksi retkeily- ja vaellusvarusteisiin erikoistuneissa liikkeissä. Liikkeissä on tarjolla aina asiantuntija-apua, joten ensikertalaisen ei tarvitse tietää vielä etukäteen varusteista mitään. Asiantuntevassa liikkeessä myyjä lähtee kartoittamaan asiakkaan tarpeen mukaan sopivat varusteet huomioon ottaen vuodenajan, retken tai vaelluksen pituuden, kohteen vaativuustason ja asiakkaan fyysiset piirteet. Esimerkkinä viimeisimmästä on se, että asiantunteva myyjä ei yritä myydä pienikokoiselle naiselle tilavuudeltaan suurinta miesten rinkkaa vaan valitsee pienemmän, kevyemmän rinkan, jonka on suunniteltu selästä sopivan kokoiseksi. (Metsähallitus a.)

Ensikertalaisen voi olla vaikea hahmottaa mitkä kaikki varusteet ovat olennaista ottaa vaellukselle mukaan, ja mikä taas puolestaan on turhaa ja vie rinkassa tilaa. Tästä syystä koemme tarpeelliseksi mainita opasvideossa olennaisimmat ja tärkeimmät varusteet Karhunkierroksen pituiselle vaellukselle. Lista on kätevä apuväline viimeistä pakkausta tehtäessä ennen vaelluksen alkua. Varustehankinnoissa kannattaa ottaa huomioon, että laadukkaat varusteet voivat olla hyvinkin pitkäikäisiä ja niitä voi hyödyntää seuraavilla vaelluksilla, jos harrastuksesta innostuu. (Partioaitta.fi a.)

Vaellusvarusteiden hankinta kerralla voi tulla kalliiksi, varsinkin opiskelijalle tai nuorelle, jolla ei ole vielä vakituista tulonlähdettä. Vaihtoehtona kannattaa tällöin harkita varusteiden vuokraamista. Partioaitta tarjoaa kanta-asiakkailleen jopa mahdollisuuden lainata ja testata heidän tuotteitaan henkilötodistusta näyttämällä ja panttia vastaan 48 tunniksi. Tämä voi toimia hyvin silloin, kun haluaa tehdä kalliimman hankinnan, mutta ei ole vielä täysin varma tuotteen sopivuudesta. (Partioaitta.fi b.)

Oulangan kansallispuistossa toimii lukuisia yhteistyöyrityksiä, jotka tarjoavat palveluita ja varusteita vuokralle. Kaikilla Oulangan yhteistyöyrityksillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen kanssa ja kyseiset yritykset toteuttavat kestävän luontomatkailun periaatteita toimiessaan Oulangan kansallispuistossa. (Metsähallitus b.) Esimerkkinä välinevuokraajasta Kuusamon Eräkauppa, josta saa rinkan viikoksi vuokralle hintaan 40 euroa, joka on vain murto-osa uuden

rinkan hinnasta. Retkikeitin Trangian viikon vuokra on vain 15 euroa, joka sekin on vain pienen osan uuden hankintahinnasta. Vaellukselle lähtijällä on siis monia vaihtoehtoja varusteiden hankinnan suhteen ja lähtökohtaisesti jokaisen on syytä miettiä omia tarkoituksiaan. (Kuusamon eräkauppa 2020.)

3.1 Rinkka ja vaelluskengät

Rinkka sekä vaelluskengät ovat tärkeimpiä ja kalleimpia hankintoja pitkälle vaellukselle. Niissä on syytä kiinnittää huomiota hyvään istuvuuteen, koska päivämatkat saattavat olla pitkiä ja päivän aikana vietetään useita tunteja rinkka selässä ja vaelluskengät jalassa.

Kantolaitte eli yleensä rinkka mahdollistaa suurien tavaramäärien kantamisen vaelluksella ilman, että käsissä tarvitsee roikottaa ylimääräistä irtotavaraa. Kantolaitteet voidaan jakaa kolmeen eri tyyppiin: pienemmät (yleensä päiväretkeilykäyttöön tarkoitettut) reput, **putkirinkat** ja **rosna- eli anatomiset rinkat**. Karhunkierrosta mielessä pitäen pienet reput voidaan sulkea pois listalta, ja pohdittavaksi jää päätös putki- ja anatomisen rinkan välillä. Putkirinkoissa ulkoinen alumiinista valmistettu tukirakenne, kun taas anatomisessa rinkassa on enemmän mietitty anatomista muotoilua. Anatomisessa rinkassa on myös jäykät tukilistat, mutta ne on sijoitettu selkäosan pehmikkeiden sisäpuolelle. Molemmista rinkkatyypeistä löytyy saman kokoluokan vaihtoehtoja, ja ne sopivatkin kantamisominaisuuksien ja tilavuuden puolesta molemmat viikon tai kahden vaelluksille. Viikon vaelluksille suositellaan noin 70 litran rinkkaa tai siitä ylöspäin. Sitä pienempään on hyvin vaikea saada mahdutettua kaikki viikon aikana tarvittavia varusteita. (Vaellus ja retkeily 2020.) Anatomiset rinkat ovat uusimpia markkinoilla ja ne soveltuvat putkirinkkaa paremmin myös interrailille, kaupunkikäyttöön, perusretkeilyyn sekä kiipeilyyn. Anatomisen rinkaa saa sivuhihnoja kiristämällä kapeammaksi kuin putkirinkaa ja tämä ominaisuus tekee siitä monipuolisemman. Rinkkaa sovittaessa on hyvä pakata se painavaksi, koska tyhjä rinkka tuntuu selässä täysin erilaiselta. Sovitustilanteessa myös selän säätö on tarkistettava ja varmistettava, että suurimman osan painosta saa lantiolle. Rinkassa on kolmet eri säätöhihnat, joilla pystytään siirtämään painoa halutulla tavalla. Tässä vaiheessa on hyvä pyytää asiantuntijalta liikkeessä apua, jotta hahmottaa miten säätäminen onnistuu omatoimisesti vaelluksella. Hoikahkolla vaeltajalla on otettava myös sovittaessa huomioon, että lantiovyön saa tarpeeksi kireälle. Anatomisissa rinkoissa on monesti panostettu hyvin kehittyneisiin

kantojärjestelmiin, sekä taskuihin leikkauksiin ja muihin yksityiskohtiin on kiinnitetty enemmän huomiota, kuin perinteisissä putkirinkoissa. (Laaksonen 2008, 41–43.)

Kenkien valinta on vaelluksen onnistumisen kannalta myös yksi tärkeimmistä päätöksistä, jota ei kannata tehdä kiireessä. Kengissä löytyy myös eritasoisia vaihtoehtoja ja valinta tuleeikin tehdä kohteen maaston ja vaelluksen pituuden pohjalta. Karhunkierroksen vaihtelevan ja osittain haastavan maaston vuoksi järkevin valinta on vaelluskengät. Myös vuoden aika vaikuttaa osaltaan jalkinevalintaan. Osuvin valinta onkin kevyempi malli, koska tarvetta hyvin jäykille ja painaville, jäätiköille ja ylävuoristoon tarkoitetuille ei Suomessa ylipäätään minään vuodenaikana ole tarvetta. Tärkeitä ominaisuuksia vaelluskengissä onkin sen korkean varren suojaavuus, vedenpitävyys ja jäykätkö, mutta päkiästä taipuva pohja. Kengän on tuettava nilkkaa sekä suojattava varpaita, jalkapohjaa ja nilkkaa kivikkoisessa maastossa.

On muistettava, että vaelluskenkä vaatii enemmän sisäänajoa kuin normaali vapaa-ajan jalkine, joten hankinta on tehtävä aikaisessa vaiheessa. Varsinkin nahkainen vaelluskenkä saattaa olla alkuun hyvin jäykkä, mutta kenkä muotoutuu omaan jalkaan sopivaksi lenkkeilessä. Laadukas kenkä on satsaus tulevaisuuteen, kun muistaa kengän huoltamisen säännöllisin väliajoin. Jokaisen käytön jälkeen kengät olisi syytä puhdistaa ja tarvittaessa käyttää juuri omille kengille tarkoitettua hoito- ja suoja-ainetta. (Laaksonen 2008, 39.) Vaelluskenkien lisäksi on mukavuuden kannalta hyvä ottaa niin sanotut taukokengät. Taukokenkiä voi pitää leirissä ja ne voivat olla esimerkiksi crocs- tyyppiset tai vastaavat. Taukokengissä jalat saavat hengittää pitkän kävelyn jälkeen ja vaelluskengät puolestaan saavat kuivua. (Kantojärvi 2014, 47.)

3.2 Leirivarusteet ja vaatetus

Leirivarusteisiin voidaan lukea telta, makuupussi sekä makuualusta. Näissä varusteissa on myös muistettava vuodenaika, ja opinnäytetyössämme keskitymme kesäaikaan. Telttamalleja on Suomen markkinoilla myynnissä yleisesti kahta tyyppiä: tunneli- ja kupolitelttä. Markkinoille on lähivuosina tullut myös puiden väliin ripustettava telttamalli, puumajoite. Tämä telttamalli vaatii kolme tukevaa puuta tai pistettä, jotta sen voi sijoittaa yöpymiskäyttöä varten. Tämä telttamalli on suhteellisen kallis verrattuna kupoli- ja tunnelitelttoihin, joten sen jätämme vähemmälle huomiolle opinnäytetyössä. (Tentsile Finland.) Yleisesti ottaen teltoissa on päällyskangas, joka pitää sateen ja tuulen, sekä sisempi telttä, joka on hengittävää materiaalia. Sisäteltan tarkoitus on pitää hyttyset pois sisätilasta, mutta myös pohjan on oltava vedenpitävää materiaalia ja sen olisi hyvä jatkua hieman ylös sivuseinille. Teltan tuotetiedoissa on aina

maininta siitä, mikä sen vedenpitävyys on ja se ilmoitetaan vesipilariarvolla. Tämä tieto kannattaa pitää mielessä Suomessa tehtävällä vaelluksella, koska sateet ovat melko yleisiä ympäri vuoden.

Teltan valinnassa on otettava huomioon majoittujien määrä. Teltan tuotetiedoissa on merkitty, kuinka monelle se on suunniteltu, eikä vaellukselle ole mitään syytä ottaa suurempaa telttaa kuin majoittujien määrälle suunniteltu. Sisäteltan koossa on otettava myös se huomioon, että se on majoittujalle tarpeeksi pitkä. Jalkopään painaessa sisäteltan reunaa koko yön, on se aamulla märkä ja sama tapahtuu sivuseinille. Tunneliteltan etuna on sen keveys laaja eteistila, mutta toisaalta taas sen pystytys on haastavaa, jos maastosta ei löydy sijoja vaarontoille. Esimerkkinä kallioinen alue, missä taas kupoliteltta on osuvampi vaihtoehto. Teltan mallin mukaan siinä voi olla yksi tai useampi sisäänkäynti, mikä voikin helpottaa yhteiselämää pitkällä reissulla. Teltan hintaan vaikuttaa suurilta osin sen paino eli mitä kevyempi sen kalliimpi. Isomman ja painavamman teltan osia voi jakaa vaeltajien kesken, jotta yhden ei tarvitse koko kuormaa kantaa yksin. Teltassa pätee sama periaate kuin vaelluskengissä, kallis hankinta, mutta siitä on iloa ja hyötyä vuosiksi eteenpäin hyvällä huolenpidolla. (Laaksonen 2008, 45–46.)

Makuupussit voidaan karkeasti jakaa kolmeen eri luokkaan: kesä-, kolmen vuodenajan- sekä talvimakuupusseihin. Makuupussin tärkein toiminto on pitää yöpyjä lämpimänä.

Karhunkierrokselle soveltuvaa makuupussia on harkittava tarkkaan, koska yöt saattavat kesän alkumetreillä olla vielä hyvinkin viileitä. Kesäpussin pieni koko on etu, mutta yölämpötilojen laskiessa alle +5 ja +10 välille, sen lämmittävyys alkaa laskea nopeasti. Kolmen vuodenajan pussi painaa yhdestä kahteen kiloa, mutta sillä tarkenee pikkupakkasillakin. Tästä syystä kolmen vuodenajan makuupussi on varmin vaihtoehto Karhunkierrokselle.

Makuupussien täytteissä on tarjolla kahta vaihtoehtoa, untuva ja tekokuitu. Näistä untuva on vaeltajalle kevyempi ja lämmittävämpi. Myös makuupusseissa kevyempi on aina kalliimpi ja koko on syytä tarkistaa osto- tai vuokraustilanteessa. Moni muu yksityiskohta on syytä tarkistaa, jos etsii laadukasta makuupussia, kuten hyvin toimiva vetoketju, joka on suojattu lämpölistalla. Sen lisäksi on hyvä tarkistaa, että pussiin kuulu hartialukko, joka estää kylmän ilman kulkeutumisen syvemmälle pussiin. Pussi tulisi olla suunniteltu mukailemaan ihmisen ruumiinrakennetta. Makuupussi on syytä tuulettaa joka aamu nukutun yön jälkeen, ennen sen pakkaamista rintaan. Jos pussi on päässyt kastumaan, se tulisi kuivattaa mahdollisuuksien mukaan. Untuvatäytteinen pussi kestää pesettämistä ja pesu saattaa jopa palauttaa

kuohkeuden. Pesussa on aina noudatettava makuupussin pesuohjeita. (Laaksonen 2008, 47–48.)

Makuualusta takaa yhdessä muiden leirivarusteiden kanssa levollisen yön vaeltajalle. Alustat voidaan jakaa kahteen eri luokkaan: sellaisenaan eristävät ja ilmatäytteiset. Sellaisenaan eristävä on yleisesti umpisolumuovinen ja niiden etuna on edullinen hinta, keveys, helppokäyttöisyys ja kestävyys. Huonona puolena näissä on se, että ne vievät tilaa, mutta monessa rinkassa on mahdollisuus kiinnittää se rinkan ulkopuolelle. Ilmatäytteiset mielletään hyvin eristäviksi ja vähän tilaa vieviksi, mutta ne ovat myös painavampia edellä mainittuun verrattuna, sekä kalliimpia. Ilmatäytteisen patjan riskit piilevät siinä, että venttiili saattaa pettää, jokin terävä saattaa puhkaista reiän tai jopa leirinuotion kipinä sulattaa reiän. Karhunkierrokselle valikoitui umpisolumuovinen versio, koska siinä ei ole suurta vaaraa rikkoontua ja se on kevyempi vaihtoehto. (Laaksonen 2008, 48–49.)

Vaatetuksessa on hyvä muistaa kerrospukeutuminen. Kerrospukeutumisella vaeltaja pystyy mukautumaan päiväkohtaiseen säähän, joko lisäämällä tai vähentämällä päällä olevia kerroksia. Kerrosten materiaaleihin tulee kiinnittää huomioita niitä valitessa. Ihoa lähin kerros tulisi olla materiaaliltaan sellaista, mikä siirtää hien seuraavaan vaatekerrokseen. Alin kerrasto on hyvä olla ihonmyötäinen ja materiaaliltaan kosteutta siirtävää, esimerkiksi keinokuiduista polypropeeni ja polyesteri sekä luonnon materiaaleista erittäin hieno merinovilla. Keinokuidun heikkoutena on se, että se alkaa haista hikoilun myötä herkästi toisin kuin merinovilla. Alimman kerraston päälle on varsin suotavaa lisätä välikerrasto pysähtyessä tauolle tai leirytyessä, mutta rinkkaa kantaessa se on yleensä turha ja aiheuttaa ylimääräistä hikoilua, varsinkin jos etenemistahti on rivakka. Välikerrasto voi olla materiaaliltaan esimerkiksi villaa tai fleecettä. Päälyskerros on hyvä olla tuulta ja mielellään myös pientä sadetta pitävä ja takissa on hyvä olla myös suojaava huppu. Takissa tulisi olla vedenpitävä kalvo, mutta sisältäpäin tulevan hikoilun ja vesihöyryn tulisi kuitenkin päästä ulos. Housujen on hyvä olla samaa materiaalia ja monesti retkeily- ja vaellustarvikeliikkeissä asuja myydäänkin setteinä eli sopivan takin löytyessä myös siihen sopivat housut ovat saatavilla. Takin ja housujen koon valinnan kanssa on otettava huomioon, kuinka monta kerrosta ja kuinka paksuja kerroksia alle on tulossa. Takissa kannattaa kiinnittää huomiota myös siihen onko lantion alueella paljon taskuja, jotka saattavat painaa rinkan lantiovyön ollessa kiinni. Mikäli päälyskerroksesta puuttuu vedenpitävä kalvo, on syytä ottaa mukaan erillinen sadeasu tai sadeviitta.

Sadeviitan hyvänä puolena on se, että sateen osuessa kohdalle, se voidaan heittää nopeasti sekä vaeltajan, että rinkan päälle. Perinteisessä sadetakissa on vaarana se, että rinkan olkahihnat hiertävät materiaalin rikki ajan kuluessa ja se alkaa päästämään vettä läpi. (Laaksonen 2008, 31–35.)

Lippalakki on monesti mukavuutta lisäävä varuste, koska sateella se pitää mahdolliset silmälasit kuivina ja hupun pois silmiltä. Lippalakin lisäksi erityisesti Karhunkierrokselle lähtiessä pahimman hyttyskauden aikaan, voi hankintalistalle miettiä hyttyshattua. Hyttysshatun voi halutessaan korvata myös erillisellä lierihatulla, johon ostaa erikseen myytävän verkon suojaamaan hyttys- sekä muilta hyönteisparvilta. Verkossa tai hyttysshatussa tärkeää on tarkastaa resori, jolla saadaan verkko tiiviisti kaulan ympärille. Verkkokankaassa tulisi suosia tummaa väriä, koska vaaleasta on vaikeampi nähdä läpi. (Laaksonen 2008, 36.)

Sukkien valinnassa paras ratkaisu on unohtaa markettisukat kokonaan ja panostaa liikkumiseen ja ulkoiluun erikoistuneisiin liikkeisiin ja niiden valikoimaan. Yleinen kikka vaelluksella sukkiensa kanssa on ostaa alimmaisiksi *linerit* eli alussukat, ja vasta näiden päälle paksummat vaellussukat. Tämä yhdistelmä ehkäisee ihon hankautumista ja rakkojen syntymistä. Materiaalin suhteen toimii sama periaate kuin alimman asukerraston kanssa, kosteutta iholta siirtävä materiaali on paras. Sukkien valinnassa on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että niissä ei ole hankaavia ja painavia saumoja. (Laaksonen 2008, 37.) Vaellussukkia olisi hyvä varata 2–3 paria, alussukkia 1 pari ja yökäyttöön esimerkiksi villasukat (Kantojärvi 2014, 46).

Edellä mainittujen lisäksi alinta kerrastoa on hyvä olla mukana ylimääräinen pari, jotta sitä pääsee vaihtamaan puhtaaseen vaelluksen aikana. Muita tarpeellisia vaatteita ovat: ohut pipo, tuubihuivi ja ohuet hanskat. Lämmintä vaatetta kannattaa varata viimehetken säätiedotusten perusteella tarpeeksi mukaan, ettei illan tullessa joudu palelemaan. (Kantojärvi 2014, 46–47.)

3.3 Ruoka ja sen valmistukseen vaadittavat tarvikkeet

Ruokailu ja sen järjestäminen on oma haasteensa pitkällä vaelluksella, ja ruoantarve ja määrä on syytä laskea tarkkaan. Vaelluksella energiantarve on normaalia paljon suurempi ja sen tulee ottaa huomioon laskelmissa. Retkeilyyn- ja vaeltamiseen erikoistuneilla liikkeillä on tarjolla valmiita aterioita, jotka ovat kieltämättä käteviä, mutta kalliita. Pitkälle vaellukselle kannattaa

ottaa mukaan hyvin säilyviä ruokia ja suosia erityisesti kuivattuja raaka-aineita. Kuivat raaka-aineet säilyvät ja ovat kevyitä kantaa. (Kantojärvi 2014, 50)

Aamupalalla kannattaa suosia muun muassa puuroa ja täysjyväleipää, koska hitaat hiilihydraatit pitävät kylläisenä ja antavat energiaa pitkäksi aikaa. Lounas kannattaa muistaa pitää kevyenä, jotta jaksaa jatkaa matkaa. Sopivia lounasruokia ovat muun muassa nopeasti valmistettavat keitot, pastat sekä leipä. Lounaalla suositaan enemmän hiilihydraatteja kuin illalla, mutta on silti hyvä muistaa myös proteiinit, joita saadaan esimerkiksi lisäämällä lihaa, kalaa, papuja, pähkinöitä tai soijarouhetta. Illalla voi taas puolestaan tankata proteiineja ja rasvaa, jotka sulavat hitaammin. Välipaloiksi kannattaa pakata mukaan muun muassa pähkinöitä, proteiinipatukoita, kuivattuja hedelmiä ja jopa karkki on sallittua. Vaellukselle ei lähdetä laihduttamaan, joten napostelu on sallittua ja toivottavaa, ettei matka hidastu energiavajeen vuoksi. Jokaiselle päivälle on siis suunniteltava aamupala, lounas, illallinen ja välipalat. Raaka-aineissa on syytä suosia mahdollisimman energiatiheitä vaihtoehtoja. Energiantarve on hyvin yksilöllistä ja sitä on vaikea lähteä arvioimaan, mutta ei mahdotonta. (Kantojärvi 2014, 50–52.) Vaeltaja voi kartoittaa energiantarpeensa internetistä löytyvillä laskureilla, esimerkiksi Sydän.fi sivuston energialaskurilla (Sydänliitto 2018). On kuitenkin pidettävä mielessä, että laskurit antavat vain arvion energiantarpeesta ja vaelluksella päiväkohtainen kulutus saattaa vaihdella.

Ruoan valmistukseen tarvitaan raaka-aineiden lisäksi myös nuotio tai retkikeitin. Nuotio voi olla sadesään sattuessa huono vaihtoehto ja tästä syystä vaeltajan on turvallisinta pitää jonkin mallista keitintä mukanaan. Retkikeittimen ehdottoman hyvä puoli on myös se, että sillä voidaan valmistaa ateria myös metsäpalovaroitusten aikaan. Keitintä valittaessa on hyvä kiinnittää huomiota sen kokoon ja painoon, käyttöominaisuuksiin ja toimintavarmuuteen. Retkikeittimet voidaan jakaa kolmeen eri tyyppiin: kaasukeittimeen, risukeittimeen ja sprii- eli alkoholikeittimeen. (Addnature a.) Jokaisessa vaihtoehdossa on puolensa, mutta ensikertalaiselle helpoimmaksi ja varmimmaksi osoittautuu spriikeitin, joka tunnetaan yleisesti nimellä Trangia. Trangialla on vahva asema Pohjoismaissa ja niitä myydään melkein missä tahansa ulkoiluun liittyvässä liikkeessä, sekä tavallisissa tavarataloissa. Sen vahvuuksia on kestävyys ja toimintavarmuus säässä kuin säässä. Trangia on kätevä hankkia kaupasta suoraan settinä, mihin kuuluu polttimon lisäksi kaksi kattilaa ja paistinpannu sekä kahvipannu. Tarpeen mukaan siihen on jokaiselle vaellukselle hankittava aina polttoaine eli sprii. Retkikeitintä on hyvä opetella käyttämään ennen vaellukselle lähtöä ja varmistettava, että se

toimii niin kuin pitää. Internetistä löytyy paljon erilaisia tutorial- videoita Trangian käytöstä, joten sen voin opetella vaivattomasti. (Laaksonen 2008, 67.)

3.4 Muuta huomioitavaa

Pakkauslistaa on hyvä pohtia sen pohjalta mitä paikan päällä tarvitsee. Internet ja erilaiset vaeltajien oppaat ovat pullollaan valmiita pakkauslistoja, ja niitä onkin hyvä käyttää pohjana omaa suunnitellessa. Isomman ryhmän kesken tai pareittain lähdetessä, kannattaa jakaa kuka ottaa mitäkin ja näin saadaan kevennettyä rinkkoja ja karsittua turhaa tavaraa. Ensiapupakkaus on yksi tärkeimmistä ja siitä tarkemmin omassa luvussaan 4.2 Turvallisuus ja ensiapu. Henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet on jokaisen huolehdittava itse mukaan. Karhunkierroksen sijainnin takia, on syytä varautua hyttysiin kesävaelluksilla. Niiltä suojautumiseen voi hankkia hyttysshatun, jossa verkko laskeutuu kaulalle asti suojaten kasvat. Sen lisäksi erilaiset karkotteet, joita voidaan levittää tai suihkuttaa iholle sekä vaatteisiin, ovat erittäin tärkeitä. Kaikki mukaan otettavat pesuaineet on hyvä pakata mahdollisen pieniin astioihin ja varmistaa, että kaikki ovat biohajoavia. Puukko on hyvä olla varmuuden vuoksi aina mukana ja erilaisia korjaustarvikkeita kannattaa myös pienissä määrin ottaa. Korjaustarvikkeiksi mukaan voi ottaa muun muassa ilmastointiteippiä, rautalankaa, lankaa ja neulan. (Laaksonen 2008, 50–51.) Jos teltan mukana on tullut sille erikseen tarkoitettu paikkaussetti, on sekin syytä ottaa mukaan. Karhunkierros on hyvin merkitty maastoon, mutta silti kartta kannattaa ostaa varmuuden vuoksi.

Koska luonnonvesien käyttö on omalla vastuulla ja sille suositellaan puhdistamista ennen käyttöä. Oulangan kansallispuiston ollessa harvemmin asutulla alueella, pelkkä keittäminen riittää vedelle, mutta se ei poista multaista makua. Alueen mukaan, vesi voi silti sisältää raskasmetalleja, bakteereita, viruksia, ja muita pieneliöitä. Tästä syystä vedenpuhdistinta on syytä harkita, jos haluaa varmistua oman juomaveden laadusta. (Addnature b.)

4 Karhunkierros – 82 kilometriä

Karhunkierros mielletään yleisesti Kuusamon alueella kulkevaksi vaellusreitiksi, mutta todellisuudessa se sijaitsee Kuusamon kaupungin ja Sallan kunnan alueella. Kuusamon kaupunki kuuluu Pohjois- Pohjanmaan maakuntaan, kun Sallan kunta sijaitsee Lapin kunnan itäosassa. Karhunkierros on osa Oulangan kansallispuistoa, joka on Suomen viidenneksi suurin. Vuosittain kansallispuistossa vieraillee yli 200 000 kävijää, mikä tekee puistosta neljänneksi suosituimman. (Laaksonen 2016, 10.) Oulangan kansallispuisto sai alkunsa vuonna 1956, mutta se on laajentunut vuosien mittaan. Nykyään pinta- ala on 290 km². (Laaksonen 2016, 10–11.)

4.1 Oulangan kansallispuisto ja reittivaihtoehdot

Oulangan kansallispuiston reitit soveltuvat niin kesä- kuin talvivaellukseen. Vaelluksen ohella Oulangassa voi meloa tai pyöräillä sekä talvella harrastaa lumikenkäilyä tai hiihtoa (Metsähallitus 2020c). Kansallispuiston vaellusreitit ovat joko rengasreittejä tai läpivaellusreittejä. Rengasreitti on hyvä vaihtoehto, mikäli saapuu omalla autolla, koska lähtö- sekä päätepiste on sama. Läpivaellusreitissä vaeltajan kannattaa saapua paikalle julkisilla kulkuneuvoilla, koska reitin päätepiste on eri kuin lähtöpiste (Laaksonen 2008, 28.)

Oulangan luontokeskus palvelee ympäri vuoden. Talvikautena aukioloaika on supistettu. Luontokeskuksesta löytyy monipuolisesti tietoa kansallispuiston reiteistä sekä palveluista esimerkiksi luontokasvatusta sekä kalastusluvista. Keskukselta voi myös varata etukäteen ryhmälle tarkoitettuja yksityisiä esittelykiertoja. (Metsähallitus 2020d.) Keskuksen palveluihin lukeutuu myös Ravintola Talonpöytä Oulanka, josta talvisesongilla saa pientä suolaista ja kesäkaudella lounaan arkipäivisin sekä ala-cartesta hampurilaisia.

Oulangan kansallispuistossa on monia eripituisia päiväretki mahdollisuuksia, joista jokainen retkeilijä voi valita sopivan. Puistosta löytyy esimerkiksi hyvin tekemistä perheille. Moni lyhyemmistä reiteistä osuu päällekkäin Karhunkierroksen kanssa. Kansallispuistosta löytyy myös kaksi täysin esteetöntä reittiä: Napapiirin nopia (kilometri) Hautajärvellä ja Könkään kuohu (200 metriä) Oulangan luontokeskuksen lähetyvillä. (Metsähallitus 2020e, 2.) Metsähallitus (2020e, 2) on listannut sivuillaan Oulangan kansallispuiston reitit sekä niiden pituudet. Alla reitit pituusjärjestyksessä lyhyimmästä alkaen:

- Könkään kuohu, 200 metriä.
- Napapiirin nopia, kilometri.
- Sinipyörstön pyrähdys, 1.5 kilometriä.
- Kiutaköngäs, 2 kilometriä.
- Konttaisen kuhaus, 2 kilometriä
- Rytikönkään reissu, 5 kilometriä.
- Hiiden hurmos, 5 kilometriä.
- Kanjonin kurkkaus, 6 kilometriä.
- Valtavaaran huiputus, 6 kilometriä.
- Pyhän jyssäys, 6 kilometriä.
- Könkään keino, 8 kilometriä.
- Pieni Karhunkierros, 12 kilometriä.
- Keroharjun kuiskaus, 17 kilometriä.
- Karhunkierros, 82 kilometriä.

Aloittelevan vaeltajan kannattaa aloittaa rengasreittimäisestä Pikku Karhunkierroksesta, jonka lähtöpiste sijaitsee Juumassa. Matkaa Pikku Karhunkierrokselle tulee 12 kilometriä. Luontoon.fi sivusto on merkannut Pikku Karhunkierroksen keskivaativaksi sekä vaativaksi vaellusreitiksi. (Metsähallitus 2020e.) Pikku Karhunkierros soveltuu hyvin myös päiväreitiksi, mikäli ei halua luonnonhelmassa yöpyä, kiertämiseen kuitenkin kannattaa varata aikaa. Matkan varrelta löytyy useita tulentekopaikkoja, jolloin on hyvä levähtää ja pitää ruoka- sekä juomataukoja.

Mikäli haluaa yhdistää Karhunkierroksen vaeltamiseen kaksi kansallispuistoa, on mahdollista aloittaa Urho Kekkosen kansallispuistosta, joka lopulta yhdistyy Karhunkierrokseen Hautajärvellä. Yhteensä matkaa vaellukselle tulee 124 kilometriä. (Laaksonen 2016, 7.)

4.2 Karhunkierros vaelluskohteena

Karhunkierros on Oulangan kansallispuiston vetonaula ja kierrosta erehdytäänkin välillä luulemaan itse kansallispuistoksi. Karhunkierroksella on paljon nähtävää niin aloittelijalle kuin kokeneemmallekin vaeltajalle. Tunnetuimpia kierroksen nähtävyyksiä ovat muun muassa: Oulangan kanjoni, Kiutaköngäs, Ristikallio sekä Taivalköngäs (Laaksonen 2016, 20). Karhunkierroksen kokonaismatka on 82 kilometriä ja kartanlukutaitoa ei ole välttämätön osata, koska reitti on selvästi merkitty maalimerkein ja opasteviitoin. Kuitenkin on hyvä hankkia paperinen kartta varmuuden vuoksi. Kierroksen voi kiertää myös 10 kilometriä lyhyempänä, jolloin lähtöpiste sijaitsee Sallantien pysäköintialueella. (Metsähallitus 2020f.) Kierrosta ei voi kiertää läpi vuoden, koska talvisin ei ole mahdollista päästä jyrkänteiden yli suksilla tai edes

lumikengillä. Vaelluskesä alkaa kesäkuun alusta. Kesäkuun alussa on myös mahdollista nähdä yksi Suomen harvinaisemmista orkideoista kukkimassa, Neidonkenkä. Alkukesästä voi olla yöt kylmempiä kuin keskikesällä, mutta itikoita on alkukesästä vähemmän. Juhannuksesta alkaen purevat itikat saapuvat pohjoiseen vaeltajien seuraksi. Myöskään turistit eivät ole sankoin joukoin ehtineet kierrokselle kesäkuun alusta. (Laaksonen 2016, 20.)

Suunniteltaessa vaellusta Karhunkierrokselle on tärkeää ottaa huomioon Oulanganjoen kevättulva. Lumien sulassa Oulanganjoki tulvii keskimääräisesti toukokuun lopusta kesäkuun alkuun. Tulvan keston vaikuttaa lumen määrä sekä kevään lämpötila. Luontoon.fi sivulta kannattaa seurata aktiivisesti tulvan etenemistä, mikäli sijoittaa kierroksen kesäkuun alkuun. Karhunkierros on poikki, kun vedenkorkeus on 161.30 metriä. Tulvahuipun aikana keskimääräinen maksimivedenkorkeus on 162.11 metriä. (Ympäristö 2020).

Karhunkierros on läpivaellusreitti, jonka lähtöpiste sijaitsee Hautajärvellä, napapiirin tuntumassa, ja vaelluksen päätepiste sijaitsee Rukatunturilla. Hautajärvelle on hyvät julkiset liikenne yhteydet kesällä Kuusamosta. (Laaksonen 2016, 16.) Saattaa olla, ettei nuorilla aikuisilla ole ajokorttia ja nuorimmat Z- sukupolven edustajat eivät ole vielä edes ajokortti-iässä tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa. Kuitenkaan ajokortittomuus ei ole este kierroksen vaeltamiselle, sillä Kuusamoon pääsee esimerkiksi Helsingistä suoraan lentämällä Finnairin sinisillä siivillä (Finnair) ja Kuusamosta voi jatkaa matkaa Hautajärvelle Karhunkierros- bussilla. Karhunkierros- bussi ajaa kesäsesongin ajan Kuusamon keskustasta, Rukan keskusaukion kautta Ristikallioon ja siitä Hautajärvelle. (Laaksonen 2016, 16). Ajankohtaiset bussiaikataulut on hyvä tarkastaa Ruka.fi- sivulta ennen kierrokselle lähtöä. Karhunkierros- bussi on halpa vaihtoehto siirtyä Kuusamosta lähtöpisteelle, mutta vaeltaja voi valita myös taksin. Rukan taksipalvelut tarjoaa kimppataksi ominaisuutta, mikäli muita vaeltajia on lähdössä kierrokselle samaan aikaan. Taksimatkan kulut jaetaan puoliksi kaikkien matkustajien kesken. Taksi on hyvä varata etukäteen, vaikka et haluaisi taksia jakaa. Omalla autollaan saapuvan kannattaa jättää auto Rukan kylällä sijaitseville parkkipaikoille ja jatkaa siitä eteenpäin joko bussilla tai taksilla. (Ruka.fi)

Metsähallitus on ohjeistanut Luontoon.fi sivustolla suuntaa antavan kulkuajan Karhunkierrokselle (kuva 1): Hautajärveltä- Oulangan luontokeskukseen (27 kilometriä), 2 päivää, Oulangan luontokeskus – Juuma (31 kilometriä), 2 päivää, Juuma- Rukatunturi (24 kilometriä), 2-3 päivää. Vaeltajien kannattaa ottaa huomioon retkikunnan oma kunto ja kiertää

kierros omaan tahtiin. Varsinkin loppupätkä Juumasta Rukatunturille on poikkeuksellisen haasteellinen. Karhunkierroksen vaativuustaso on Luontoon.fi mukaan keskivaikea sekä vaikea (Metsähallitus2020f.) Ensikertalaisten kannattaa varata reilummin aikaa kierroksen kiertämiseen, sillä reitin vaativuus saattaa tulla yllätyksenä painava rinka selässä.

Kuva 1. Karhunkierroksen kartta (Metsähallitus 2020d)

Luvun alussa kerrottiin, että milleniaalit sekä Z-sukupolven edustajat näkevät luonnossa olemisen tärkeänä sekä ilmastoystävällisempänä vaihtoehtona. Niin sanotusti nykypäivän nuorille Karhunkierros saattaa ollakin ensimmäinen matka ilman vanhempia. Ilman vanhempien

läsnäoloa, nuoret voivat kehittää ja kartuttaa henkilökohtaisia taitojaan kierroksella. Kierroksen jälkeen he voivat tuntea itsensä itsevarmemmiksi, mieleltään avoimemmiksi sekä he ovat laajentaneet näkemystään.

4.3 Järjestyssäännöt

Jokaisen retkeilijän olisi syytä tutustua jokamiehenoikeuksiin sekä kansallispuiston järjestyssääntöihin etukäteen, jolloin voi varmistua siitä, että osaa toimia ympäristöä, eläimistöä sekä muita retkieljiä kohtaan vastuullisesti ja kunnioittavasti. Näin luodaan turvallinen ja mukava ympäristö kaikille luonnossa liikkujille, sekä pidetään huoli, että kansallispuiston upea luonto säilyy vielä seuraavillekin sukupolville. Jokamiehenoikeudet ovat osa suomalaisuutta ja maan tapa. Jokamiehenoikeus tarkoittaa käytännössä sitä, että Suomen luonnossa saa liikkua vapaasti lähestulkoon missä vain, jos tekee sen aiheuttamatta häiriötä tai haittaa muille ihmisille tai eliöille. On kuitenkin muistettava, että jokamiehenoikeudet tuovat mukanaan myös vastuun ja velvollisuudet jokaiselle luonnossa liikkujalle. Karhunkierroksen näkökulmasta katsottuna tärkeimmät asiat, joita saa tehdä on muun muassa vapaasti liikkuminen kävellen, hiihtäen ja pyöräillen, tilapäinen oleskelu (telttailu) riittävän kaukana asutuksesta, luonnonmarjojen sekä sienien ja marjojen poimiminen, onkiminen ja pilkkiminen, ja viimeisenä vesistöissä ja jäällä kulkeminen. (Ympäristöministeriö 2019.)

On kuitenkin muistettava, että jokamiehenoikeuksissa on myös listattu asioita, joita ei sallita tehtävän, kuten häiriön aiheuttaminen, lintujen pesinnän ja riistaeläinten häirintä, puiden vahingoittaminen ja kaataminen, roskaaminen sekä kalastaminen ja metsästäminen ilman asiaankuuluvia lupia. On myös muistettava, että koira on pidettävä kytkettynä tai oltava välittömästi kytkettävissä maaliskuun 1. päivästä aina elokuun 19. päivään saakka, jolloin riistaeläimillä on poikasia. (Ympäristöministeriö 2016, 20.)

Jokamiehenoikeuksien lisäksi Metsähallitus on tehnyt sivuilleen selkeän Retkietiketin, joka on nopeasti luettu ja helppo ymmärtää. Etiketin pääpisteet liittyvät luonnon kunnioittamiseen, liikkumiseen, tulentekoon, leirytymiseen sekä roskattomaan retkeilyyn. Retkietiketti sisältää samoja asioita, jotka ovat tulleet jo jokamiehenoikeuksissa esille, mutta esitystapa on selkeä ja käyttäjäystävällisempi. (Metsähallitus c.)

Metsähallitus on vuonna 2016 antanut päätöksen Oulangan kansallispuiston järjestyssäännöistä ja niitä tulee jokaisen alueella vierailevan noudattaa lain nojalla. Tärkeimmät sallitut toimenpiteet järjestyssäännöissä ovat muun muassa liikkuminen jokamiehenoikeuksien puitteissa, seuraavin rajoituksin: liikkuminen Korvasvaaran rajoitusosassa on kielletty 1.4.–31.12. välisenä aikana. Tämä rajoitus sen takia, että kulumiselle herkkää kasvillisuutta saadaan suojattua. Myös Juuman vuomien rajoitusosassa liikkuminen edellä mainittuun aikaan on kielletty. Oulangan kansallispuiston alueella sienten sekä marjojen poimiminen on sallittua kuin myös kalastaminen kalastuslain mukaisesti, lukuun ottamatta Pesojärven valuma-alueita. Leiriytyminen on sallittua puiston kantaosassa ja Kitkanniemellä huollettujen tauko- ja tulentekopaikkojen läheisyydessä, kun taas puiston aapaosassa täysin vapaasti ilman rajoituksia. Kantaosassa puistoa on tulenteko sallittu ainoastaan huolletuilla tulentekopaikoilla, kun taas aapaosassa tulenteko on myös sallittu veden äärellä. Retkikeittimien käyttö on sallittu koko kansallispuiston alueella ilman mitään rajoituksia, kun taas avotulen teko on kokonaan kielletty metsäpalovaroitusten aikana. Kiellettyjen toimien listalla ovat muun muassa eläinten pyydystäminen, hätyyttäminen ja tappaminen, roskaaminen, puiden, pensaiden ja muiden kasvien vahingoittaminen, roskaaminen, pyöräily muualla kuin kierroksen Taivalköngäs-Oulangan luontokeskus välillä, sekä muiden ihmisten häirintä. (Metsähallitus 2015.)

4.4 Turvallisuus ja ensiapu

Turvallisuudessa olennaista on miettiä ennaltaehkäisevästi. Ennen lähtöä varustaudutaan ja varaudutaan hyvin, sekä tiedostetaan omat rajat. Vasta kokemus useammasta vaelluksesta tuo varmuutta ja oikeanlaista pelisilmää vaeltamiseen. Vaeltajan on muistettava pitää huolta omasta neste- ja energiatasapainosta. Reittisuunnitelma on hyvä jättää tuttaville tai perheelle kaiken varalta. Puhelin on olennainen varuste olla mukana turvallisuuden kannalta, ja Karhunkierroksella kuulumuus on suuremmilta osin hyvä, mutta muutamia katvealueita on ja operaattoreiden välillä on eroja kuulumuudessa. (Metsähallitus d). Pelkästä puhelimesta ei ole apua, jos akku on tyhjä, joten matkalle on hyvä pakata mukaan myös varavirtalähde tai vaihtoehtoisesti pitää puhelin suljettuna vain hätätilanteita varten. Turvallisuutta lisää jo pelkästään se, että vaellukselle ei lähde yksin vaan parin tai ryhmän kanssa. Onnettomuuden tapahtuessa, toinen pystyy antamaan ensiapua ja voi lähteä mahdollisesti etsimään paikkaa missä puhelimen kuulumuus on hyvä ja hälyttämään tarvittaessa apua. (Laaksonen 2008, 122–125.)

Ennen vaellukselle lähtöä on hyvä ladata 112 Suomi-sovellus kaikkien osanottajien puhelimiin. Sovelluksen tarkoituksena on nopeuttaa avunsaantia hätätilanteen sattuessa. Soittajan tarkka sijainti välittyy keskukseseen automaattisesti, joka helpottaa huomattavasti hätäpuhelun käsittelyä. Soittajan on osattava arvioida, kuinka paha tilanne on loukkaantuneen osalta, ja tilanteessa on muistettava rauhallisuus ja käytettävä maalaisjärkeä. Loukkaantunut on suojattava ja pidettävä lämpimänä ennen avun tuloa. (Hätäkeskuslaitos 2020.)

Aina ei ole kyse kuitenkaan sairaalahoitoa vaativista loukkaantumisista vaan tilanne ja vaiva saattaa olla itse hoidettavissa ja ratkaistavissa. Jokaisen vaellukselle lähtijän pakkauslistalle kuuluu ensiapulaukku tai -pakkaus ja sieltä kuuluisi löytyä ainakin: desinfiointiainetta, laastareita, rakkolaastareita, ihoteippiä, sidetarpeet, ideaalaside, kyypakkaus, särkylääkkeitä, saksit, pinsetit ja kylmä- sekä kortisonivoidetta (Kantojärvi 2014, 47).

Varmasti yleisin vaiva johon vaeltaja törmää on rakot ja hiertymät pitkän kävelyn tuloksena. Tämä voidaan yleensä ehkäistä hyvillä kengillä ja kahden päällekkäisen sukan käyttämisellä. Hiertymän kuitenkin havaitessa tulisi heti reagoida ja lisätä päälle joko rakkolaastari tai ihoteippiä, ettei ongelma pahene. Jos tiedossa on jo herkästi hiertyvä kohta, voi teippauksen tehdä jo etukäteen ja näin välttyä rakolta. Jos rakko on jo päässyt ilmaantumaan, se on puhkaistava ja puhdistettava, sekä annettava hengittää. Loppumatkan ajan päälle on hyvä lisätä ihoteippiä suojaamaan.

Nivelet ja polvet ovat vaelluksella kovassa rasituksessa pitkiä aikoja, ja kuormaa voidaan helpottaa sauvoilla. Nivelen tai polven kuitenkin kipeytyessä, ideaalisedettä tai teippausta voi koittaa. Oman rinkan painoon on jo ennen matkaa syytä kiinnittää huomiota, koska liian painava rinka on kohtuuton taakka Karhunkierroksen pituiselle reitille. Tilanteessa, jossa polvi tai nilkka pääsee ilkeästi vääntymään, on muistettava Kolmen K:n hoito eli kylmä, koho ja kompressio. Sen jälkeen tarvittava määrä lepoa, mahdollisten sauvojen käyttö, kuorman vähentäminen ja tukea antava ideaalaside ovat paikallaan. Verenvuoto saattaa hyvinkin helposti tulla eteen vaelluksella, mutta pienet nirhaumat eivät vaadi desinfiointia ja laastaria suurempia toimenpiteitä. Vaelluksen aikana on vain muistettava haava-alueen hygieniasta huolehtiminen. Isompi verenvuoto puolestaan vaatii painamista suoraan haavaan tyrehtyäkseen. Haava puhdistetaan ja tilannetta seurataan ja arvioidaan mahdollinen ulkopuolisen avun tarve. (Laaksonen 2008, 125–128.)

4.5 Vastuullisuus ja jätehuolto

Vaellus on harrastuksena varsin ympäristöystävällinen vaihtoehto. On kuitenkin asioita, joihin luonnossa liikkuvan on kiinnitettävä huomiota aina varusteista omaan toimintaan itse kohteessa. Oulangan kansallispuistossa ja Karhunkierroksella on siirrytty roskattomaan retkeilyyn, eli jokaisen vaeltajan ja retkeilijän tulee itse huolehtia tuottamansa roskat pois puistosta. Karhunkierroksen varrella on kolme kierrätyspistettä, joissa on mahdollisuus kierrättää biojäte, lasi, metalli ja vaarallinen jäte. Pieniä määriä paperia ja pahvia voi polttaa nuotiossa ja maatuvat jätteet voidaan laittaa käymälään tai mahdollisesti kompostoriin. Tärkeintä on kuitenkin pakata niin, että pakkausmateriaaleja on mahdollisimman vähän tai käyttää poltettavia sekä maatuvia materiaaleja. Pakkausmateriaalit minimoimalla oman rinkan kuorma vähenee. (Metsähallitus e.) Huolletuilla taukopaikoilla on kuivakäymälät, joskus on tarpeet tehtävä maastoon ja tällöin on muistettava kaivaa riittävän syvä kuoppa kauas vesistöstä ja muistettava peittää se tarvittavan hyvin (Laaksonen 2008, 150).

Vaelluksella ei voida täysin välttyä pesuilta, mutta ne on mahdollista hoitaa ympäristöä kunnioitten ja kuormittamatta. Mitään pesuja ei suoriteta suoraan vesistössä, vaan pesuvedet kaadetaan kauemmas kuivalle maalle. Näin maaperä ehtii suodattamaan pesuveden ennen sen päätymistä takaisin vesistöön. (Laaksonen 2008, 150.) Nykyään saa kaupoista mitä tahansa pesuainetta ympäristöystävällisenä biohajoavana versiona, ja niitä voi tarpeen mukaan ottaa mukaan pieniä määriä. Keinokuituinen aluskerrasto vaatii useamman päivän vaelluksella ainakin kertaalleen pesun, koska se alkaa hikoillessa helposti haisemaan. Varusteissa yleisesti ottaen on mietittävä niiden käyttöikä. Kestävä tuote on ekologisempi vaihtoehto, kuin halpa ja heti rikkoontuva, joka on jo seuraavalle reissulle vaihdettava uuteen. Lähellä valmistetussa tuotteessa on sama idea kuin lähiruoassa, kuljetuksiin ei ole tuhlatu polttoaineita ja muuten rasitettu luontoa yhtä paljon. Keittimissä voidaan mieltä polttoaineen osalta joko uusiutumaton tai uusiutuvaa vaihtoehtoa. Trangian polttoaineena toimii alkoholi, joka on uusiutuvaa toisin kuin kaasu ja bensiini. Vaatteissa on monesti tarjolla luonnon keinokuitujen lisäksi luonnonmateriaaleja. (Laaksonen 2008, 151.)

Suomen Latu on koonnut vastuullisen ulkoilijan etiketin vallitsevan koronaviruspandemian vuoksi. Etiketissä kehoitetaan ihmisiä ulkoilemaan ja liikkumaan, mutta myös seuraamaan viranomaisten ohjeita ja määräyksiä. Jos vaellukselle lähtijä tuntuu vähääkään oloansa kipeäksi, on kotiin jäätävä. Sosiaalisten kontaktien välttäminen myös Karhunkierroksella on tärkeää ja

toivottavaa ja vähintään kahden metrin turvaväli on muistettava myös ohitustilanteissa pitää. Lenkillä tulee niistä vain kertakäyttöiseen nenäliinaan, joka tulee heittää heti roska-astiaan käytön jälkeen. Jos on tarve koskea pintoihin, mihin muutkin ulkoilijat koskevat, on hyvä käyttää kertakäyttöisiä hanskoja. Näillä ohjeilla voidaan turha viruksen tartuttaminen ulkoillessa välttää ja näin tehdään yhdessä ulkoilusta turvallisempaa näinä poikkeusaikoina. (Suomen Latu.)

4.6 Autiotuvat

Karhunkierroksella on 10 autio- ja päivätupaa. Autiotuvat ovat tarkoitettu yöpymiseen, kun taas päivätuvan käyttö rajautuu ainoastaan päiväkäyttöön. Autiotuvassa yöpyminen on tarkoitettu jalkaisin liikkeellä oleville yksityishenkilöille ja korkeintaan kahden vuorokauden levähdykseen. Pidempään viipymiseen tai kyseessä ollen suurempi ryhmä, on yöpymisen tapahduttava omalla/omilla teltoilla. Autiotupia ei ole mahdollista varata etukäteen, joten ensimmäisiksi tulleilla on etusija yöpymiseen. Makuupaikkoja on tuvasta riippuen 10–20 vaeltajalle ja alustana on puulaveri. Autiotupien lähiympäristö on sallittua telttailualueita ja niiden välittömästä läheisyydestä löytyvät kuivakäymälä, vedenottoaika sekä polttopuuvarasto. Sisältä löytyy kamiina, joka lämmittää sisätiloja viileämmillä säillä ja osalla tuvista on myös kaasuliesi käyttöohjeineen. (Metsähallitus f.)

Jokaisella tuvalla on oma kansio, josta löytyy ohjeita liittyen tupaan sekä tyhjiä sivuja, joille voi jättää omat kuulumisensa. Kansioon on hyvä jättää ainakin oma nimi, päivämäärä sekä seuraava kohde, sen varalta, että jotain sattuu ja retkeilijää joudutaan etsimään reitiltä. Tuvalla on muistettava ottaa muut huomioon, ja esimerkiksi lemmikkien tuominen sisälle kannattaa tarkastaa tupakohtaisesti. Tupa tulisi jättää sellaiseen kuntoon kuin se oli tullessa. (Metsähallitus f.)

Maatuvan jätteen voi laittaa käymälään, pahvin ja paperin voi polttaa tuvan tulentekopaikalla, mutta kaikki muu jäte vieään mennessä seuraavalle ekopisteelle. Näin Karhunkierroksella noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta. Ekopisteitä on reitillä kolme ja ne sijaitsevat Oulangan leirintäalueella, Ylikodalla ja Juumassa. (Metsähallitus f.)

Vallitsevan koronapandemian, Covid-19, takia autiotuvat olivat suljettuina aina 31.5.2020 asti, mutta avasivat taas ovensa juuri kesäsesongin ajaksi. Metsähallituksen sivuilla kuitenkin pyrittiin kiinnittämään huomiota hygieniaan sekä turvaväleihin tupia käyttäessä.

5 Opasvideoiden toteutus sekä testaus

Opinnäytetyön produktina valmistuu opasvideot Karhunkierrokselle, joita Karhunkierroksesta kiinnostuneet voivat käyttää apuna suunnittelussa. Julkaisemme videot YouTube -videopalvelussa, koska uskomme sen tavoittavan mahdollisimman monta kohderyhmäläistä.

Näytämme videot neljälle kohderyhmäläiselle, joista kaksi kiersivät Karhunkierroksen loppukesästä 2020 ja kaksi ovat aikomassa kiertää kesällä 2021. Haastatteluiden avulla saimme parannusehdotuksia videoihin, jonka perusteella pystyimme muokkaamaan niitä. Suurimmalta osin opasvideot olivat haastateltavien mielestä onnistuneet, ja niistä sai lisätietoa ennen kierrokselle lähtöä.

5.1 Menetelminä videon tekeminen ja haastattelu

Video on hyvä vastine kirjoitetulle tekstille, mikäli haluaa saada äänensä kuuluviin. Melkeinpä jokainen meistä voi tehdä videon internettiin tai sosiaaliseen mediaan. Kaikki videot eivät kuitenkaan saavuta suosiota. Mikäli videon haluaa julkaista julkiseen käyttöön, on hyvä muistaa hyvän videon laatimisohteet.

Video kannattaa pitää mahdollisimman lyhyenä, jotta katsojilla pysyy mielenkiinto (Nalty 2010, luku 1). Mikäli video on yli kolme minuuttia pitkä, on se hyvä jakaa lyhyempiin videopätkiin ennen julkista julkaisua (Ailio 2015, 10). Mikäli video on myös sisällöltään mielenkiintoinen, katselija haluaa jakaa sen eteenpäin ystävilleen tai sosiaalisen median seuraajilleen (Nalty 2010, luku 1). Moni meistä on saattanut jättää videon kesken internetissä, jos se on ollut liian pitkä eikä mielenkiinto ole pysynyt videon edetessä, siksi videota tehdessä on myös hyvä muistaa kohdeyleisö. Mikäli kohderyhmä on esimerkiksi nuoret, voi videolla puhua puhekieltä artikuloinnin sijaan. (Usman & Davidson 2016, 8.)

Äänentoisto on tärkeässä osassa videon onnistumisen suhteen. Videota tehdessä on tärkeää muistaa, että mikki on tarpeeksi lähellä puhujaa, jotta ääni saadaan tarpeeksi hyvin nauhoitettua videolle. Ennen videolla puhumista, kannattaa harjoitella omaa äänenvoimakkuuttaan sekä selkeää puhetyyliä. Äänenvoimakkuus kannattaa pitää suurena, mutta maltillisena, jotta ei vahingossa puhe yllä huudoksi. (Usman & Davidson 2016, 15–19.)

Puhe on tärkeää pitää rauhallisena, jolloin katsoja ymmärtää paremmin mitä videolla puhutaan. Mikäli puhuminen arveluttaa, voi esimerkiksi äänittää omaa puhetta etukäteen, jotta kuulee miltä videolla tulisi kuulostamaan. Puheen voi kuitenkin lisätä myös jälkikäteen videolle. (Usman & Davidson 2016, 15–19.)

Kuvatessa tulee helposti käytettyä digitaalista zoom- ominaisuutta, mutta usein kuva saattaa pikselöityä liikaa ja tämä usein häiritsee katsojia. Digitaalisen zoomin sijaan, kameraa kannattaa siirtää lähemmäs kuvattavaa kohdetta, jotta kuva säilyisi tarkkana koko videon ajan. Katsojien mielenkiinnon pitämiseksi on myös tärkeää kuvata eri kuvakulmista yhden sijaan, näin välttämään niin sanotusti tylsältä videolta (Usman & Davidson 2016, 15–19.)

Videot voidaan jakaa karkeasti kolmeen perusrakenteeseen: uutinen, tarina tai prosessikuvaus (Ailio 2015, 10) Opinnäytetyön produktiossa käytämme prosessikuvausta. Prosessikuvauksessa näytetään toiminta alusta loppuun eli tässä tapauksessa toiminta on Karhunkierroksen esittely katsojille. Videot jaetaan kohtauksiin, joissa esittelemme tietyn osion vaelluksesta esimerkiksi tarvittavat varusteet kierrokselle ja miten valitsemamme retkikeitin todellisuudessa toimii vaelluksen aikana. Uusiin kohtauksiin tulemme johdattamaan katsojan aloitusotsikolla. Kuvan voi niin sanotusti kirjoittaa auki tekstillä kuvan viereen, mutta pitää muistaa, ettei video kannata olla täysin äänetön. (Ailio 2015, 13.) Lisäämme videoiden taustalle taustamusiikin sekä jätämme esimerkiksi joen kohinan videoille.

Valitsemme prosessikuvaus tekniikan, koska videointivälineinä meillä on käytössä omat matkapuhelimet. Prosessikuvaus valikoitui videointitavaksi, koska puhumisen sijaan kerronnan voi korvata tekstillä, mikäli on tarpeen. Matkapuhelimina meillä on käytössä älypuhelimet OnePlus 5 ja Samsung Galaxy A70.

Haastattelu on yleinen tapa saada tarvittava tieto tutkittavilta ihmisiltä/ihmiseltä. Haastatteluksi kutsutaan kahden tai useamman ihmisen verbaalista keskustelua, jossa haastattelijalla kerää tiettyyn tarkoitukseen tietoa haastateltavalta/haastateltavilta. Haastattelu pidetään yleisesti joko kasvotusten tai puhelimen välityksellä. Haastattelu voidaan jakaa strukturoituun, strukturoimattomaan tai puolistrukturoituun haastattelumetodiin. Strukturoidussa haastattelussa kysymykset sekä haastattelun rakenne on tarkkaan mietitty eikä siitä juurikaan poiketa. Myös konteksti on ennakkoon suunniteltu. Strukturoidussa haastattelun edut ovat yhtenäisen tiedon saanti, jolloin ne ovat vertailukelpoisemmat kuin strukturoimattomassa haastattelussa.

Strukturoimattomassa haastattelumetodissa on enemmän liikkumavaraa kysymysten ja kontekstin suhteen. Kysymykset voivat niin sanotusti elää haastattelun aikana ja haastattelija voi kysyä jatkokysymyksiä, mikäli tilanne sen vaatii. (Kumar 2011, 137–138.)

Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset jätetään avoimiksi, ilman vastausvaihtoehtoja, jolloin haastateltava voi vastata omin sanoin. Jokainen kysymys pitäisi olla selkeästi kiinnitetty viitekehukseen, jotta haastattelusta saataisiin syvälinen tutkimus tutkitusta aiheesta. (Galletta & Cross 2012, 45.)

Opinnäytetyössämme teemme puolistrukturoidun haastattelun. Käytämme kysymysten (liite 2) luomiseen apunamme työn viitekehystä, jolloin osaamme kysyä haastateltavilta tarvittavat kysymykset (Galletta & Cross 2012, 11). Valitsimme kyseisen metodin, koska haluamme haastateltavilta vastauksia omin sanoin opasvideoihin liittyen sekä perusteellisia kokemuksia. Näin ollen pystymme saamaan paremmin kehitysehdotuksia haastateltavilta videoihin liittyen ja saamme tietää kuinka opasvideot toimivat ensikertaa vaeltavan näkökulmasta. Haastattelun jälkeen teemme tarvittavat muutokset opasvideoihin. Haastattelun suunnitelma, haastattelu ja tulokset löytyvät luvuista 5.3 sekä 5.4.

Puolistrukturoidun haastattelumenetelmän etuuksina on saada syvällisempi ymmärrys haastateltavan kokemuksiin, ja haastattelija voi kysyä uusia jatkokysymyksiä saadakseen tarkempaa informaatiota. Haastattelu kannattaa äänittää, sillä äänitteen avulla voi palata ja tarkastaa haastateltavan vastauksia. (Kumar 2011, 150.) Kuitenkin menetelmä on paljon aikaa vievää ja tulokset riippuvat siitä, kuinka paljon haastateltavat antavat tietoa, ja kuinka hyvin haastattelija on perehtynyt aiheeseen. Haastattelija ei saa myöskään osallistua haastatteluun omilla mielipiteillään tai johdatella haastateltavaa. (Kumar 2011, 150.)

5.2 Opasvideoiden tavoite, teko ja julkaisu

Valitsimme YouTube- videopalvelun julkaisualustaksi opasvideoillemme, jolloin uskomme videoiden tavoittavan mahdollisimman paljon ihmisiä kohderyhmästämme. YouTube on maailmanlaajuinen videopalvelu, johon ihmiset voivat ladata videoita ilmaiseksi. Palvelulla on jo yli kaksi miljardia rekisteröitynyttä käyttäjää yli 100 maassa. Ensimmäinen video ladattiin palveluun 23.4.2005. Jopa 70 % katselukerroista tapahtuu mobiililaitteella. (Youtube.)

Uskomme, että monella kohderyhmäämme kuuluvalla on älypuhelin, jolla he voivat myös

YouTubesta katsoa opasvideoitamme missä vain ja milloin vain. YouTuben suosio näkyy myös Suomessa eritoten kohderyhmämme keskuudessa, sillä vuonna 2019 YouTube kanavaa seuraa päivittäin 34% Z-sukupolvesta sekä 21% milleniaaleista ja luvut näyttävät kasvavan vuosi vuodelta (Dagmar 2020). YouTuben suosio suomalaisten nuorten keskuudessa sekä heidän kasvava kiinnostus kotimaista luontomatkailua kohtaan suovat hyvän yhdistelmän produktiomme julkaisua ajatellen.

Opasvideoiden tavoitteena haluamme helpottaa ensikertalaisten nuorten vaeltajien valmistautumista Karhunkierrokselle. Videoilla tulee esille huomion arvoisia vinkkejä, mitä ei välttämättä ensikertalaisella tulisi edes mieleen. Tarpeellisen tiedon valitseminen videoille tulee oman kokemuksen kautta, koska etsimme mahdollisimman paljon tietoa eri lähteistä ennen Karhunkierrokselle lähtöä ja kirjaamme juuri ne asiat ylös, mitkä meille tulevat uutena ja mistä ei ole ollut missään aiemmassa lähteessä mainintaa tai tieto on ollut puutteellista. Esimerkiksi ennen Karhunkierrokselle lähtöä, meillä ei ollut tietoa mobiililatauspisteistä kierroksen loppuvaiheessa, vaan se tuli meille yllätyksenä. Tieto olisi auttanut meitä etukäteen, koska olimme varautuneet isoilla vara-akuilla, jotka toivat lisäpainoa rinkkaan. Videot esittelevät tietysti myös perustietoa Karhunkierroksesta, mutta myös omia havaintojamme kierroksen varrelta. Videoiden tavoite on tuoda esille tietoa juuri Karhunkierroksesta, eikä muista vaellusreiteistä.

Päätimme tehdä yhden pitkän opasvideon sijaan lyhyistä videoista koostuvan sarjan YouTubeen. Aikaisemmin totesimme, että yli kolme minuuttiset videot on hyvä jakaa lyhyempiin videopätkiin, mikäli ne julkaistaan internetissä. Videosarja koostuu seitsemästä lyhyestä opasvideosta. Kuvasimme omilla matkapuhelimilla materiaaleja videoihin. Käytimme viitekehyyksenä opinnäytetyön tietoperustaa, jotta meidän oli helpompi suunnitella etukäteen kuvattavat asiat. Ennen vaellusta kuvasimme retkitavaramme sekä ruokavarastomme. Vaelluksen aikana kuvasimme matkan aikana esimerkiksi nähtävyyksiä sekä omaa leirielämää. Olimme miettineet videoiden sisällön tarkkaan etukäteen, joten koimme, että oli helppo vaelluksen aikana kerätä materiaalia.

Vaelluksen jälkeen kävimme kuvaamamme materiaalit yhdessä läpi ja valitsimme sopivat kuvat sekä videot editointi vaiheeseen. Editointiohjelmanä käytimme Magix Movie Edit Pro 2016-editointiohjelmanä. Olimme valmiiksi suunnitelleet ensimmäiset käsikirjoitukset videoista, mutta tiedostimme, että käsikirjoituksessa pysyminen ei ehkä ole mahdollista. Käsikirjoitukset jokaisesta videosta ovat liitteenä (liite 1). Alun perin meillä oli ajatuksena itse myös puhua

videoilla, mutta videoita läpi käydessämme huomasimme, ettei äänen voimakkuus ole tarpeeksi hyvä videoille. Päätimme kirjoittaa asiat videoille puhumisen sijaan. Meillä ei ollut mahdollisuutta nauhoittaa puheita jälkeenpäin. Editointiohjelma oli toiselle meistä entuudestaan tuttu, joten päätimme muokata videomme kyseisellä editointiohjelmalla. Emme halunneet valita uutta editointiohjelmaa, koska meillä ei ole juurikaan aikaisempaa kokemusta editoinnista ja koimme, että uuden ohjelman opettelu olisi vienyt liikaa aikaa. Editointiohjelmalla pystyimme editoimaan videomme toivomalla tavalla, kuitenkin teknillisesti meidän täytyi muuttaa ensimmäistä käsikirjoitustamme. Esimerkiksi sujuvan kerronnan kannalta meidän täytyi muuttaa kuvien ja videoiden järjestystä.

Varsinaiset versiot videoista laitoimme YouTube- videopalveluun. Käyttäjätunnuksemme on videopalvelussa Kontionkierros. Valitsimme Kontionkierros käyttäjätunnukseksi, koska halusimme sen liittyvän Karhunkierrokseen. Kontio on synonyymi karhulle, jolloin katsojat näkevät käyttäjätunnuksesta mihin profiiliin videot viittaavat. Lisäksi videoissamme on jokaisessa mainittu Karhunkierros, joten mielestämme sanaa olisi toistettu liikaa. Halusimme videoiden otsikoissa näkyvän lyhyesti videon sisältö, jotta katselija näkee heti mitä video tulee sisältämään. Olemme otsikoineet videot aiheiden mukaan esimerkiksi `varusteet ja ruuat` sekä `nähtävyydet`. Näin katsojan ei tarvitse katsoa kaikkia videoita, mikäli he haluavat esimerkiksi vain tietoa Karhunkierroksen nähtävyyksistä. Myös liian pitkä otsikko voisi viedä katsojan mielenkiinnon videota kohtaan. Videoiden taustamusiikit valitsimme YouTube palvelun ilmaismusiikkikirjastosta, jotta emme rikkoisi tekijänoikeuksia musiikin suhteen. Halusimme videoihin hillityn, mutta samalla menevän taustamusiikin, joka sopisi kohderyhmällemme. Alla videoiden otsikot ja niiden YouTube -linkit sekä linkki Kontionkierros- kanavalle:

- Varusteet ja ruuat, <https://youtu.be/teKvUiWSAXI>
 - Saapuminen ja yleistä tietoa Karhunkierroksesta, https://youtu.be/CQUd7n_EGWA
 - Leiriytyminen, https://youtu.be/_9Vp84itq1Q
 - Trangian käyttö, <https://youtu.be/NbaRQEwYilg>
 - Turvallisuus, <https://youtu.be/jqtg8bd-Xlg>
 - Nähtävyydet, <https://youtu.be/dN-86CPG0bY>
 - Reittiselostus, <https://youtu.be/MOZ4I9-CLLo>
- Kontionkierros- kanava: https://youtube.com/channel/UCY04R3t_LFqKk3GbF22YVg

Kuvat sekä videot valitsimme sen videon teemaan sopiviksi. Käytimme videoissa yleistä maisemakuvaa, mikäli kohtauksessa ei tarvittu tiettyä kuvaa/videota. Kuvassimme `varusteet ja

ruoka` videolle omat varusteemme ja ruokatarvikkeet ennen vaellukselle lähtöä. Jätimme videosta pois omat henkilökohtaiset hygieniatarvikkeet, koska kaikki kohderyhmäläiset eivät välttämättä tarvitse samoja hygieniatarvikkeita. `Trangian käyttö` - videota kuvatessamme halusimme taustan olevan rauhallinen sekä luonnonvalon olevan tarpeeksi kirkas kuvaamiseen. Kuvasimme videon Siilastuvalla, jossa ei meidän lisäksi ollut muita vaeltajia ja ulkona oli täydellinen valaistus. Pystyimme sytyttämään retkikeittimen pöydän päällä, jolloin kuvaaminen oli tasaista. Yhdessä videosarjan videoista näytetään osa Karhunkierroksen nähtävyyksistä. Valikoimme videolle mielestämme isoimmat nähtävyydet kierrokselta sekä niistä ottamat kuvat. Video alkaa ränsistyneellä autolla, joka oli aivan kierroksen alussa ja auto oli ainakin meidän mielestämme mainitsemisen arvoinen. `Turvallisuus` - videossa näytämme omat ensiaputarvikkeemme sekä kuinka ladata 112-sovellus puhelimelle, koska mielestämme turvallisuus on tärkeä osa vaellusta ja kuinka voi varautua erilaisiin turvallisuuteen liittyviin tilanteisiin. Näytämme videolla myös uusien pitkospuiden rakennusvaiheesta kuvia, koska nykyiset pitkospuut olivat kuluneita ja mielestämme on hyvä, että pitkospuita huolletaan. Yksityiskohtaisemman reittisuunnitelman sekä havainnot löytyy opinnäytetyön lopusta (liite 4).

5.3 Haastattelun suunnittelu ja toteutus

Haastattelua tehdessä tulee muistaa seurata haastattelun etiikkaa eli huolehtia haastateltavien yksityisyydestä vaihtamalla haastateltavien nimet ja olla luovuttamatta tietoja haastattelusta ulkopuolisille (Silverman 2000, 199). Muutamme haastateltavien nimet ennen rungon kirjoittamista auki. Ennen haastattelua tulee kertoa haastateltaville tutkimuksen tavoite sekä kysymysten tema. Haastateltaville pitää myös mainita, että he voivat keskeyttää haastattelun milloin tahansa. (Kvale 1994, 110–111.)

Kysymykset (liite 2) laadittiin niin, että haastateltavat pystyivät vastaamaan kaikkiin omin sanoin. Pyrimme välttämään kysymyksiä, mihin haastateltavat olisivat voineet vastata vain `kyllä` tai `ei`. Näin saimme enemmän haastateltavien mielipiteitä videoista ja auttoiko videot heidän mielestään valmistautumista Karhunkierrokselle. Haastattelijoilla on mahdollisuus kysyä, jatkokysymyksiä, mikäli halutaan saada laajempi vastaus haastateltavilta. Oletuksena oli, että haastateltavat tietävät entuudestaan perustiedot Karhunkierroksesta esimerkiksi he tietävät sen olevan vaelluskohde ja missä Karhunkierros sijaitsee. Kuitenkin kysymysten avulla haluttiin selvittää toiko opasvideot jotakin uutta tietoa Karhunkierroksesta. Lopuksi haastateltavilta

kysyttiin, mikä saisi heidät suosittelemaan videosarjaa ystävilleen. Kysymyksellä halusimme saada tietoa, näkivätkö haastateltavat videoissa potentiaalia laajempaan jakeluun ja voisiko videoilla olla katselijoita.

Haastattelemme yhteensä neljää kohderyhmäläistä. Kaksi heistä ovat kiertäneet yhdessä Karhunkierroksen ja katsoneet opasvideot ennen sinne lähtöä. Toiset kaksi ovat lähtemässä Karhunkierrokselle kesällä 2021 ja he ovat suunnitteluvaiheessa. Haastattelut tehtiin parihaastatteluna eri päivinä. Haastattelimme kohderyhmäläisiä jommankumman kotona, koska halusimme saada rauhallisen tilan äänittämistä varten ilman häiriöitä. Aikataulusyistä emme pystyneet haastattelemaan yhdessä kohderyhmäläisiä, vaan jaoimme haastateltavat. Kysymykset olivat kummallakin parilla samat, pieniä muutoksia lukuun ottamatta parille, jotka olivat jo kiertäneet Karhunkierroksen. Molemmat haastattelut äänitettiin puhelimella, jotta haastatteluun olisi helpompi palata sekä haastateltavien kanssa käytiin läpi haastattelun etiikka.

Ensimmäinen haastattelu tehtiin Samille ja Ronille (nimet muutettu), jotka olivat suunnitelleet Karhunkierrokselle lähtöä, mutta aikataulusyistä päättivät siirtää lähdön ensi kesälle eli vuoteen 2021. Heillä ei ollut tarkoitus lähteä yhdessä, vaan omien puolisoidensa kanssa ja reissun suunnittelut olivat aivan alkuvaiheessa, lähinnä vasta idean tasolla. Haastattelu pidettiin Samin luona Koivukylässä 9.9.2020. Haastattelijana toimi Janette ja haastateltavina Sami ja Roni, joita haastateltiin yhdessä. Toiset haastateltavista olivat Amanda ja Petra (nimet muutettu), jotka kiersivät Karhunkierroksen yhdessä loppukesästä 2020. He katsoivat videot ennen kierrokselle lähtöä ja haastattelu pidettiin Amandan luona Korsossa viikko kierroksen jälkeen, 13.9.2020. Haastattelussa olivat mukana Amanda, Petra ja haastattelijana toimi Susanne.

5.4 Haastattelun tulokset

Haastateltavat Sami ja Roni olivat molemmat tyytyväisiä videoiden sisältöön. He kertoivat videosarjan olevan kattava paketti sellaiselle, joka harkitsee Karhunkierrokselle lähtöä. He kertoivat molemmat olleensa ”hieman laiskoja tiedonhakijoita”, koska kierrokselle valmistautuminen vaatii tiedon etsimistä monesta eri lähteestä. Uutena ja jännittävänä tietona molemmille tuli aurinkovoimalla toimivat mobiililaitteiden latauspisteet kierroksen loppupäässä. Tärkeinä he kokivat myös budjetin ja ruoan määrän huomioimisen, koska näin he saivat hahmotelman kuinka paljon vaellus todellisuudessa voi kustantaa, mikäli heillä ei ole

entuudestaan varusteita. Ruoan suhteen he eivät olleet ajatelleet, että välipaloilla on suuri merkitys vaelluksella ja he olisivat varmaankin jättäneet välipalat kokonaan pois. Roni mainitsi itselleen erityisesti uutena tulleen trangian käytön, koska hän ei ollut ennen nähnyt trangiaa taikka sytyttänyt sitä. `Turvallisuus` -videon 112-sovelluksen maininta koettiin myös hyödylliseksi ja tärkeäksi.

Amanda ja Petra olivat jo pitkällä vaelluksen suunnittelussa, kun he katsoivat Karhunkierroksen opasvideot. Kuitenkin heille tuli myös uutena tietona mobiililaitteiden latauspisteet kierroksen loppupäässä, mikä oli heille erinomainen tieto, jotta heidän ei tarvitse ottaa isoja vara-akkuja mukaan rinkkoihin. He eivät olleet päättäneet videoiden katsomisen aikaan kaikkia ruokatarvikkeita ja he kokivat saaneensa vinkkejä ruokailuun videosta. `Reittiselostus` -videon sisältö oli erityisesti Amandan ja Petran mieleen, koska he saivat videolta ensisilmäyksen reitin vaikeampiin osuuksiin ja näin osasivat varautua niihin jo etukäteen. Tytöt olisivat toivoneet `leiriytyminen` videolle enemmän tietoa autiotupien säännöistä esimerkiksi voiko nukkumapaikkaa varata etukäteen sekä mihin teltan voi pystyttää. Uutta tietoa haastateltavat saivat budjetista, koska heiltä puuttuivat vielä videoiden katsomisen aikaan vaellustarvikkeita sekä päätös, kuinka he matkaavat Rukalta Hautajärvelle. Budjetista he saivat hahmotelman kuinka paljon varusteisiin menisi vielä rahaa. Myös tytöt kokivat maininnan 112-sovelluksesta tärkeäksi, koska he eivät olleet edes ajatelleet sovelluksen hyötyä kierroksella. He latasivat sovelluksen heti omiin puhelimiin videoiden katsomisen lopuksi. Videoihin olisi haastateltavien mielestä kannattanut laittaa maininta onko Karhunkierros soveltuva koirille, koska esimerkiksi heillä molemmilla koira on.

Tyttöjen mielestä videoiden otsikoinnit olivat onnistuneet, koska otsikoista sai heti tiedon mitä kyseinen video sisälsi. Otsikot olivat myös lyhyitä ja ytimekkäitä, jolloin otsikon lukemiseen ei kulu pitkään aikaa eikä mielenkiinto lopu jo otsikkoa lukiessa. Tyttöjen mielestä videot olivat maanläheisiä ja niistä huomasi sponsoreiden puuttumisen, mikäli oli heidän mielestään piristävää. Heidän mielestään moni Youtube- video on varsinkin 2020 vuodelle tultaessa muuttunut liian kaupalliseksi, jolloin videoista huokuu sponsorit sekä raha videoiden takana.

Haastateltavat olisivat toivoneet maininnan keskimääräisestä kestosta eli montako päivää siihen on hyvä varata. Tähän valitettavasti on hieman vaikea vastata, koska matkan voi taittaa joko parissa päivässä tai siihen voi mennä viikko. Kesto on täysin sidoksissa siihen, miten kierroksen haluaa suorittaa. Me emme kiirehtineet ja nautimme rauhassa metsässä oleilusta sekä

leirielämästä, joten aikaakin kului suhteellisen paljon, lukuun ottamatta viimeisen päivän 23 kilometrin pyrähdystä. Videoille myös toivottiin karttaa, missä näkyy koko kierros ja tärkeimmät pysähdyspaikat, esimerkiksi nähtävyydet.

Videoiden kuvat sekä videopätkät olivat selkeät sekä hyvälaatuiset, mutta visuaalinen mediatoteutus ontui kaikkien mielestä osittain. Tekstien sijoitusta pyydettiin miettimään uudelleen, muun muassa niin, että ne olisivat ruudussa mustan sivupalkin kohdalla eikä peittämässä kuvaa. Tekstin sanottiin erottuvat huonosti joissain kohdissa sen ollessa kuvan päällä. Siirtymäaika oli molemmille haastateltaville liian nopea osassa videoita, yleensä niissä kohdissa missä tekstiä oli enemmän. Haastateltavat kehottivat käymään jokaisen siirtymän läpi ja säättämään aikaa tekstin pituudelle sopivammaksi. Varusteista kertova video olisi haastateltavien mielestä ollut selkeämpi, jos varusteet olisivat olleet luettelossa numeroituna eikä osoitettuna nuolilla, niin kuin ne nyt olivat.

Kaikki haastateltavat näyttäisivät videot henkilölle tai henkilöille, jotka suunnittelevat Karhunkierrokselle lähtöä ja tarvitsevat siihen koskevaa tietoa ja rohkaisua. Videoita voisi myös katsoa vaelluksen jälkeen nostalgian vuoksi ja muistot omasta vaelluksesta palaisi mieleen.

Haastatteluiden perusteella muutimme videoiden tekstien sijoitusta keskeltä sivulle, mikäli se oli mahdollista. Kaikkien haastateltavien mielestä tekstien lukemiseen oli liian vähän aikaa, jonka seurauksena pidensimme luku-aikaa, jos kohtauksessa oli paljon tekstiä. Toinen haastattelupareista toivoi karttaa videosarjaan, mutta päätimme olla sitä laittamatta. Kartta olisi näkynyt pienenä kuvaruudulla, ettei siitä olisi saanut kunnolla selvää sekä kartan katseluun olisi ollut liian vähän aikaa videolla. Emme myöskään laittaneet videolle mainintaa soveltuuko Karhunkierros koirille, koska meillä itsellämme ei ollut koiraa mukana kierroksella, joten meillä ei ollut omakohtaista kokemusta koiran kanssa vaeltamisesta. Lisäsimme `leiriytyminen` - videolle tiedon, ettei autiotupia voi varata etukäteen vaan makuupaikat menevät sitä mukaa mitä vaeltajat autiotupaan tulevat.

Olimme tyytyväisiä positiivisiin sekä rakentaviin palautteisiin, joita saimme haastateltavilta. Koimme myös iloisena asiana haastateltavien innokkuuden suositella videosarjaa eteenpäin muille vaelluksesta kiinnostuneille.

6 Pohdinta

Tässä viimeisessä luvussa pohdimme opinnäytetyön teon prosessia ja miten mielestämme onnistuimme produktin eli opasvideoiden tekemisessä. Tarkastelemme myös, miten työn viitekehys auttoi meitä opasvideoiden luomisessa. Emme tehneet videoille markkinointisuunnitelmaa, mutta tässä luvussa kartoitamme myös markkinointimahdollisuuksia videoiden suhteen. Työllä ei ollut toimeksiantajaa, joten päätimme itse opasvideoiden tyylin sekä sisällön kohderyhmää ajatellen.

6.1 Opasvideoiden jakaminen ja kehitysehdotukset

Jaamme valmiit videot omilla sosiaalisen median kanavilla esimerkiksi Facebookissa sekä Instagramissa. Olemme hehkuttaneet vaellustamme Karhunkierrokselle monelle ystävällämme, jotka ovat myös innostuneet vaelluksesta. Ystävämme ovat lupautuneet jakaa videot myös heidän sosiaalisen mediansa alustoilla. Kirjoittaessamme viitekehystä löysimme Facebookista vaellusaiheisia ryhmiä, joissa voi jakaa omat vinkkinsä vaellukseen. Mielestämme Facebook ryhmät, ovat myös oiva tapa jakaa opasvideoita. Aluksi otimme yhteyttä Kuusamon kuntaan, mikäli he olisivat kiinnostuneita jakamaan videosarjaa omilla sosiaalisen median kanavilla, heiltä kuitenkin vastausta saamatta. Kuitenkaan videot eivät ole markkinointivideoita eikä niissä ole sponsoreita, joten jätimme uudelleen yhteydenoton taka-alalla. Lisäksi videot eivät ole ammattilaisen tekemät, joten videoista huomaa editoinnin aloittajan kädenjäljen. Emme ole kuitenkaan täysin hylänneet ajatusta uusien videoiden lähettämisestä eteenpäin, sillä olemme suunnitelleet uutta vaellusta sekä sen kuvaamista. Videoiden levityksen kannalta olisi ollut parempi, mikäli opinnäytetyöllä olisi ollut toimeksiantaja. Kansainvälisiä matkailijoita ajatellen, videot olisi helppo kääntää myös esimerkiksi englanniksi, jolloin videoista olisi laajemmin hyötyä vaelluksesta kiinnostuneille.

Emme olleet videoineet aikaisemmin videoita julkiseen levitykseen ja koimme kierroksen aikana haastavaksi saada onnistuneita videomateriaaleja ilman käsien tärinää. Ostimme videointijalustan puhelimille, mutta päätimme lopulta jättää sen pois, koska rinkkamme painoivat tarpeeksi. Jälkeenpäin ajateltuna jalusta olisi ollut järkevä olla mukana, jotta olisimme saaneet tasaista videomateriaalia ilman käsien tärinää.

Olisimme voineet perehtyä paremmin videoiden editoimiseen, jotta olisimme saaneet videot näyttämään niin sanotusti ammattilaisen tekemältä. Editoinnin alkaessa aloitimme molemmat lomautuksen jälkeen töissä jälleen ja koimme, että opinnäytetyön palautus sekä valmistuminen olisi viivästynyt, mikäli olisimme käyttäneet editoimiseen enemmän aikaa. Kuitenkin ylitimme itsemme editoimisen suhteen, sillä emme olleet aikaisemmin editoineet mitään julkiseen käyttöön.

Haastattelun otanta ei ollut iso, mikä vaikeutti todellista palautteen saantia videoista. Haastateltavia olisi voinut olla enemmän, jotta olisimme saaneet laajemman näkökulman videoihin ja niiden sisältöön. Haastattelut oli tehtävä kasvotusten, jotta pystyimme nauhoittamaan haastattelut, mikä vaikeutti haastatteluiden tekemistä. Alun perin olimme sopineet yhden vaellusparin kanssa haastattelun heidän Karhunkierroksensa jälkeen, mutta he joutuivat perumaan vaelluksen aikataulusyistä. Jouduimme etsimään lyhyellä varoitusajalla uuden parin, jonka ajatuksena oli kiertää Karhunkierros vielä loppukesästä 2020.

6.2 Opinnäytetyöprosessin ja oman oppimisen arviointi

Olimme puhuneet opinnäytetyöstä koulun edetessä ja molemmille oli selvää, että haluaa tehdä toiminnallisen opinnäytetyön. Ajatus vaelluksen ja opinnäytetyön yhdistämisestä lähti ruokailutunnilla, jolloin puhe kääntyi opinnäytetyön tekemiseen. Toinen meistä oli miettinyt Karhunkierrokselle lähtöä aikaisemmin, mutta asia oli aina jäänyt pöydänlaatikkoon seuraavaan kertaan. Vaellukselle lähtö yhdessä tuli ajatuksiimme, ja lähdimme kehittelemään ajatusta, josko siitä saisi kehiteltyä toiminnallisen opinnäytetyön aiheen. Ajatuksena oli ensiksi kirjoittaa opaslehtinen Karhunkierroksesta, mutta kohderyhmää tutkiessamme, päätimme tehdä opasvideot lehtisen sijaan. Ajattelimme, että produkti tavoittaisi eniten kohderyhmäläisiä, mikäli se olisi internetissä.

Olemme aikaisemmin olleet pidemmällä ulkomaanmatkalla yhdessä sekä tehneet useat kouluprojektit samassa ryhmässä. Emme tunteneet ennen koulun alkua, mutta ystäväystyimme nopeasti. Koimme, että pystyisimme tekemään myös opinnäytetyön yhdessä sekä molemmat olivat päättäväisiä ensimmäisen vaelluksen onnistumisen suhteen. Yhteistyö opinnäytetyön teon suhteen sujui vaivattomasti, ilman yhteenottoja. Saimme hyvin kompromissit aikaan, mikäli oli keskustelun aihetta. Mutkattomaan yhteistyöhön varmasti auttoi puhuminen päämäärästä ennen työn aloittamista. Molemmilla oli samanlaiset ajatukset työn sekä produktin suhteen ja intohimo

Karhunkierroksen vaeltamiseen. Opinnäytetyön kirjoittaminen eteni hyvin samalla, kun itse suunnittelimme vaellusta. Opimme opinnäytetyön avulla etsimään tietoa eri lähteistä sekä katsomaan tietoa kriittisin silmin, koska mikäli olisimme vain valmistautuneet vaellukselle ilman opinnäytetyötä, emme ehkä olisi käyttäneet aikaa tiedonhakuun. Pystyimme lähtemään vaellukselle varmoin mielin.

Koronapandemia levisi maailmalla ja myös Suomeen, mikä sai myös meidät miettimään vaihtoehtoista suunnitelmaa opinnäytetyölle nopealla aikataululla. Hieman ennen vaellukselle lähtöä Uudenmaan rajat suljettiin emmekä olisi päässeet vaellukselle, sillä asumme molemmat Uudellamaalla. Tämä toi lisätehtävää sekä stressiä opinnäytetyön suhteen, mutta mielestämme saimme lisäkokemusta vaihtoehtoisen suunnitelman tekemiseen, mikäli ensimmäinen suunnitelma ei onnistuisi. Opimme myös, että aina suunnitelmaa tehdessä kannattaa olla varasuunnitelma olemassa, koska suunnitelma voi muuttua nopeastikin. Onneksi raja avattiin ennen lähtöä, joten varasuunnitelmalle ei ollut aihetta. Molemmat meistä lomautettiin pandemian vuoksi, joten huoli nousi myös vaelluksen kustannuksista. Onneksi olimme ehtineet ostaa melkein kaiken jo valmiiksi. Huomasimme, kuinka tärkeää on valmistautua hyvissä ajoin vaellukselle, mikäli varusteet pitää ostaa. Myös säästäminen kannattaa aloittaa ajoissa, koska matkustaminen vaelluspaikalle saattaa olla kallista, mikäli kohde valikoituu pohjoisemmasta. Opimme samalla myös säästämisen tärkeyden muutenkin tulevaisuutta varten.

Haastavimmaksi osuudeksi ilmeni videoiden editointi vaelluksen jälkeen. Toisella meistä oli hieman kokemusta videoiden editoinnista ja sen myötä meillä oli valmiina editointiohjelma. Kuitenkin editointiohjelmaa oli käytetty viimeksi noin 10 vuotta sitten. Aloittaessamme tekemään opinnäytetyötä, tiesimme, että produktin tekeminen tulee olemaan meille haaste, joten otimme haasteen vastaan päättäväisin mielin. Mielestämme onnistuimme taitoomme nähden hyvin videoiden editoinnissa ja saimme positiivista palautetta haastateltavilta. Itseluottamuksemme nousi editoinnin suhteen ja koemme, että voimme käyttää opittua taitoa myöhemmin työelämässä. Pienet vastoinkäymisen tunteet sekä haasteet opinnäytetyön tekemisen aikana kasvattivat meitä ja opimme myös, miten toimia, mikäli ensimmäinen suunnitelma ei toimitakaan.

Kokonaiskuvaa ajatellen suoriuduimme opinnäytetyöstä hyvin sekä parina että yksilöinä. Mielenkiintoa työn tekemiseen nosti työn ajankohtaisuus ja ihmisten kiinnostuminen enemmän Suomen luontoon. Emme usko, että ilman koronapandemiaa työn ajankohtaisuus olisi ollut näin

merkittävä. Opinnäytetyössämme auttoi myös suuresti ohjaajamme, jolta saimme arvokkaita kommentteja työhön liittyen. Kommunikoimme hyvin sähköpostin kautta ja tapaamiset hoidimme Zoomin välityksellä. Koimme, että saimme tukea myös ohjaajalta tilanteessa, jossa vaellus Karhunkierroksella näytti menevän Koronan takia niin sanotusti metsään. Hoidimme kommunikoinnin toisiimme sekä ohjaajaan etänä koronarajoitusten takia ja käytäntö onnistui mielekkäällä tavalla.

Lähteet

Addnature a. Opas retkikeittimen valintaan. Luettavissa: <https://www.addnature.fi/info/opas-retkikeittimen-valintaan/>. Luettu 20.5.2020

Addnature b. Retkeily ja vaellus. Juomapullot ja nesteytys. Vedenpuhdistus. Vedensuodatin. Luettavissa: <https://www.addnature.fi/retkeily-vaellus/juomapullot-nesteytys/vedenpuhdistus/vedensuodattimet.html>. Luettu: 25.5.2020

Ailio, J. 2015. Turun Ammattikorkeakoulu. Vähän parempi video – Opas laadukkaaseen suunnitteluun ja toteutukseen. Turku. Luettavissa: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165831.pdf>. Luettu: 19.5.2020.

A-Lehdet 2020. XYZ- Miten eri sukupolvet eroavat toisistaan? Luettavissa: <https://www.a-lehdet.fi/artikkelit/xyz-miten-eri-sukupolvet-eroavat-toisistaan>. Luettu: 18.5.2020

Dagmar 2020. Videotrendit 2020. Luettavissa: <https://www.dagmar.fi/trendit/videotrendit-2020/>. Luettu: 19.5.2020

Finnair. Lennot- Kuusamo. Luettavissa: <https://www.finnair.com/fi-fi/kohteet/eurooppa/suomi/kuusamo>. Luettu: 21.5.2020

Galletta, A. & Cross, W. 2012. Mastering the Semi- Structured Interview and Beyond: From Research Design to Analysis and Publication. NYU Press. New York. Luettavissa: <http://web.a.ebscohost.com.ezproxy.haaga-helia.fi:2048/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHR3d19fNTc1NTYzX19BTg2?sid=0e4cfca7-f847-4731-b53e-78ceb12ad3c5@sdv-v-sessmgr01&vid=0&format=EB&rid=1>. Luettu: 16.5.2020

Hätäkeskuslaitos. Hätänumero 112. Soittajan paikantaminen. 112 Suomi. Luettavissa: https://www.112.fi/hatanumero_112/soittajan_paikantaminen/112suomi. Luettu 21.5.2020

Kantojärvi, P. 2014. Viiden tähden vaellus. Tammi.

Kumar, R. 2011. Research Methodology a step-by-step guide for beginners, 3rd edition. Sage. London. Luettavissa: http://www.sociology.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/06/Ranjit_Kumar-Research_Methodology_A_Step-by-Step_G.pdf. Luettu: 15.5.2020

Kuusamon kaupunki. Ajankohtaista. Tiedote. Luettavissa: <http://www.kuusamo.fi/tiedote/mobiililaitteet-latautuvat-nyt-myos-retkella>. Luettu: 23.7.2020

Kuusamon eräkauppa 2020. Hinnasto. Luettavissa. <https://www.kuusamonerakauppa.com/hinnasto/>. Luettu: 18.5.2020

Kvale, S. 1994. Interview. An introduction to qualitative research interviewing. Studentlitteratur. Lund.

Laaksonen, J. 2016. Karhunkierros retkeilyopas. Karttakeskus Oy. Helsinki

Laaksonen, J. 2008. Vaeltajan opas. Edita Publishing Oy. Helsinki

Metsähallitus 2015. Metsähallitus. Julkaisut. Oulangan kansallispuiston järjestyssääntö. Vantaa. Luettavissa: <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Js/oulanka-js.pdf>. Luettu 25.5.2020

Metsähallitus 2019. Metsähallitus. Kansallispuistot ovat luontoaarteitamme. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/maat-%20ja%20vedet/suojelualueet/kansallispuistot/>. Luettu: 15.5.2020

Metsähallitus 2020a. Metsähallitus. Metsähallitus pyytää: Välttää suosituimpia ulkoilupaikkoja- lähtekää silti luontoon. Luettavissa: https://www.metsa.fi/tiedotteet/-/asset_publisher/JMLsEpt3rusq/content/metsahallitus-pyytaa-valttakaa-suosituimpia-ulkoilupaikkoja-lahtekaa-silti-luontoon. Luettu: 15.5.2020

Metsähallitus 2020b. Metsähallitus. Vapaa-aika luonnossa. Luettavissa: <https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/kayntimaarat/kayntimaarat-maastossa/>. Luettu: 10.5.2020

Metsähallitus 2020c. Metsähallitus. Oulangan patikointireitit. Luettavissa: <https://www.luontoon.fi/oulanka/patikointireitit>. Luettu: 9.5.2020

Metsähallitus 2020d. Metsähallitus. Oulangan reitit. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/oulanka/reitit>. Luettu: 8.5.2020

Metsähallitus 2020e. Metsähallitus. Oulangan luontokeskus. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/oulanganluontokeskus>. Luettu: 8.5.2020

Metsähallitus 2020f. Metsähallitus. Karhunkierroksen vaativuus. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/karhunkierros/vaativuus>. Luettu: 8.5.2020

Metsähallitus a. Varusteet. Luettavissa: <https://www.luontoon.fi/varusteet>. Luettu: 2.5.2020

Metsähallitus b. Yhteistyötahot. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/oulanka/palvelut/yhteistyotahot#oulankavalinevuokraus>. Luettu:
18.5.2020

Metsähallitus c. Retkietiketti. Luettavissa: <https://www.luontoon.fi/retkietiketti>. Luettu: 27.5.2020

Metsähallitus d. Karhunkierroksen ohjeet ja säännöt. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/karhunkierros/ohjeetjasaannot>. Luettu: 23.5.2020

Metsähallitus e. Karhunkierros. Palvelut. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/karhunkierros/palvelut>. Luettu: 25.5.2020

Metsähallitus f. Ohjeita autiotupien käyttäjille. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/tuvat/tupatyypit/ohjeitaautiotupa>. Luettu: 11.8.2020

Metsähallitus 2020. Oulangan esitekartta. Luettavissa:
<https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Esitteet/oulankafineng.pdf>. Luettu: 9.5.2020

Nalty, K. H. 2010. Beyond viral: how to attract customers, promote your brand and make money with online video. Wiley cop. Hoboken. Luettavissa:
<https://learning.oreilly.com/library/view/beyond-viral-how/9780470598887/ch01.html>.
Luettu:19.5.2020

Partioaitta.fia Oppaat. Pakkauslista viikon vaellukselle. Luettavissa: https://www.partioaitta.fi/oppaat/pakkauslistat/pakkauslista-viikon-vaellukselle/?gclid=CjwKCAjwwYP2BRBGEiwAkoBpAmDSVneCHfKILLpFOHBtru1Cfmec3EPf8kLkGmxQpKagLgRnoXECsRoClggQAvD_BwE. Luettu: 17.5.2020

Partioaitta.fib 365-klubi. Retkeilytuotteiden lainauspalvelu. Luettavissa: <https://www.partioaitta.fi/365klubi/retkeilytuotteiden-lainauspalvelu/>. Luettu: 20.5.2020

Ruka.fi. Rukalla ja Kuusamossa liikut kätevästi ilman omaa autoa. Luettavissa: <https://www.ruka.fi/liikkuminen#karhunkierrosbussi>. Luettu: 21.5.2020

Silverman, D. 2000. Doing qualitative research. Sage. London.

Suoma Ry 2020. Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys. 100- syytä matkailla Suomessa. Luettavissa: <https://xn--100syyt-cxa.fi/metsahallitus-suomen-kansallispuistot>. Luettu: 20.5.2020

Suoma Ry 2019. Suomen Matkailuorganisaatioiden yhdistys. 100- syytä matkailla Suomessa - kampanja inspiroi jo kolmatta kesää – kyselytutkimuksen mukaan nuoret katsovat kotimaanmatkailua uusin silmin. Luettavissa: <http://www.suoma.fi/news/100syyta-matkailla-Suomessa-kampanja-on-taas-kaynnistynyt-ja-jatkuu-syyskuun-loppuun-saakka/zkkuizdg/af3dcfa9-234e-4787-bf99-ccba56bc7878>. Luettu: 17.5.2020

Suomen Latu. Vaikuta. Ohjeet ja etiketit. Ulkoilijan etiketti. Luettavissa: <https://www.suomenlatu.fi/vaikuta/ohjeet-ja-etiketit/ulkoilijan-etiketti.html>. Luettu: 25.5.2020

Sydänliitto 2018. Laske Energiantarpeesi. Luettavissa: <https://sydan.fi/fakta/laske-energiantarpeesi/>. Luettu: 20.5.2020

Tentsile Finland. Tentsile puumajoitteet. Luettavissa: https://www.tentsile.fi/fi_FI/tentsile-puumajoitteet. Luettu: 18.5.2020

The Guardian 2015. 10 of Europe`s best national parks...that you`ve probably never heard of. Luettavissa: <https://www.theguardian.com/travel/2015/mar/30/10-europe-best-national-parks-italy-france-spain>. Luettu: 8.5.2020

Usman, M. & Davidson, J. 2016. How to make a video on YouTube. Mendon Cottage Books. Mendon.

Vaellus ja retkeily. Rinkan valinta. Luettavissa: <https://vaell.us/rinkka/>. Luettu: 18.5.2020

Valtioneuvosto 2020a. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronatilanteen vuoksi. Luettavissa: <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/21411573/Hallituksen+linjaamat+toimet+1603.pdf/887504b5-4969-aa37-541e-645e3390f6fc/Hallituksen+linjaamat+toimet+1603.pdf>. Luettu: 15.5.2020

Valtioneuvosto 2020b. Ravitsemisliikkeiden toimintaa rajoitetaan ja valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia jatketaan. Luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/ravitsemisliikkeiden-toimintaa-rajoitetaan-ja-valmiuslain-mukaisia-toimivaltuuksia-jatketaan. Luettu: 15.5.2020

Valtioneuvosto 2020c. Vastauksia kysymyksiin hallituksen linjauksesta kokoontumisten rajoittamisesta- Pääsääntönä jokaisen vastuu noudattaa omaehtoisesti ohjeita. Luettavissa: https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/vastauksia-kysymyksiin-hallituksen-linjauksesta-kokoontumisten-rajoittamisesta-paasaantona-jokaisen-vastuu-noudattaa-omaehtoisesti-ohjeita. Luettu: 15.5.2020

Visit Finland 2019. Business Finland. Visit Finland Brand Tracking 2019- Lapland Region Pack. Helsinki. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/48d799/globalassets/julkaisut/visit-finland/tutkimukset/2019/visit-finland-brand-tracking-2019--lapland-region-pack.pdf>. Luettu: 13.5.2020

WWF 2002. Mediatiedote. Luontomatkailijan unelmakohteille Pan Park- tunnus. Luettavissa: <https://wwf.fi/tiedotteet/2002/09/luontomatkailijan-unelmakohteille-pan-parks-tunnus/>. Luettu: 8.5.2020

Ympäristö 2020. Vesistöennusteet: Koutajoen vesistöalue- Oulankajoki. Luettavissa:
<https://www2.ymparisto.fi/i2/73/q7300100y/wlsanafi.html>. Luettu: 23.5.2020

Ympäristöministeriö 2016. Jokamiehen oikeus Suomi. Luettavissa:
file:///C:/Users/janet/Downloads/jokamiehenoikeus_suomi_12-2017.pdf. Luettu: 25.5.2020

Ympäristöministeriö 2019. Luonto. Jokamiehen oikeudet. Luettavissa:
<https://www.luontoon.fi/jokamiehenoikeudet>. Luettu: 20.5.2020

YouTube. YouTube ja tiedotusvälineet. Luettavissa:
<https://www.youtube.com/intl/fi/about/press/>. Luettu: 19.5.2020

Liitteet

Liite 1: Videoiden käsikirjoitukset

Karhunkierroksen opasvideoiden käsikirjoitukset

- Jokainen video pyritään pitämään alle kahden minuutin mittaisena
- Kaikki videot julkaistaan samalla YouTube-kanavalla, jonka luomme tätä projektia varten
- Videot kuvataan omien puhelimiemme kameroilla ja ne sisältävät video- sekä valokuvamateriaalia vaellukseltamme

Video 1: Varusteet ja ruoka

Linkki videoon: <https://youtu.be/teKvUiWSAXI>

Video alkaa lähivideokuvalla retkikeitin Trangiaa, jossa on ruoka porisemassa ja päälle ilmestyy teksti "Karhunkierros – Varusteet ja ruoat". Trangiaan tarkennuksen jälkeen kamera nousee kuvaamaan kaunista kosken rantaa, missä leiriydyimme.

Seuraavassa ruudussa on kuva lattialle levitetyistä tärkeimmistä varusteista ja kuva pysyy aina ajasta 00:09 aikaan 01:40 ja ruudulle ilmestyy selitteitä yksittäisistä varusteista aina nuolella osoitettuna.

Seuraavassa ruudussa on ylhäältäpäin otettu kuva ruokatarvikkeista ja ensimmäisenä on osoitettu retkikeitin Trangiaa. Sen jälkeen kuvan sävy tummenee ja sen päälle ilmestyy valkoisella tekstillä jaotellusti eri aterioiden raaka-aineita: "Aamupala", "Lounas/Illallinen" ja "Välipalat". Jokaisen otsikon alla on listattuna siihen kuuluvia raaka-aineita.

Videon kokonaispituus on kaksi minuuttia ja läpi videon taustalla soi rauhallinen musiikki, joka on tuotu YouTube'n ilmaiskirjastosta.

Video 2: Saapuminen ja yleistä tietoa Karhunkierroksesta

Linkki videoon: https://youtu.be/CQUd7n_EGWA

Video alkaa videokuvalla Karhunkierroksen jokimaisemasta ja taustalla kuuluu videon alkuperäiset äänet eli linnunlaulu. Päälle ilmestyy teksti ”Karhunkierros - Saapuminen ja yleistä tietoa Karhunkierroksesta”. Maisemavideo-osuuden lopulla päälle ilmestyy teksti, jossa kerrotaan yleistä tietoa Karhunkierroksesta.

Seuraavaksi ruutuun ilmestyy kuva riippusillasta ajasta 00:15 eteenpäin ja päälle ilmestyy tietoa Karhunkierroksen pituudesta sekä vinkki lyhyemmästä reitistä.

Ajalla 00:23 ruutuun ilmestyy kuva Susannesta infotaulun luona ja etualalla näkyy Oulangan kansallispuiston rajakyltti. Samaan ruutuun ilmestyy tekstiä missä kerrotaan eri saapumisvaihtoehdoista Karhunkierrokselle.

Ajalla 00:31 ruutuun ilmestyy kuva taksinumeroista ja samaan ruutuun ilmestyy tietoa kimppatakseista.

Ajalla 00:38 ruutuun ilmestyy kuva Janetesta kävelemässä autotien viertä kohti Oulangan kansallispuiston luontokeskusta ja samaan ruutuun ilmestyy tietoa keskuksesta sekä lähellä olevasta leirintäalueesta.

Ruutu pimenee loppuun ja keskelle ilmestyy teksti ”Lisää vinkkejä Karhunkierrokselle kanavaltamme”.

Videon kokonaispituus on 55 sekuntia ja alun videon jälkeen taustalla soi rauhallinen musiikki, joka on tuotu YouTuben ilmaisikirjastosta.

Video 3: Leirytyminen

Linkki videoon: https://youtu.be/_9Vp84itq1Q

Video alkaa videokuvalla järvimaisemasta ja ruutuun ilmestyy aiheen otsikko "Leirytyminen".

Ajasta 00:07 ruudussa on kuva Ansakämpystä (autiotupa). Ruudulle ilmestyy tietoa autiotuvista ja niiden määrästä.

Ajasta 00:13 eteenpäin ruutuun ilmestyy kuva huussista ja samassa mainitaan omien vessapaperien mukaan ottamisesta.

Seuraavaksi ajasta 00:18 eteenpäin näkyy videokuvaa autiotuvan sisältä ja ruutuun ilmestyy edelleen lisää tietoa aiheesta tekstin muodossa.

Ajasta 00:28 eteenpäin ruudussa näkyy kuvaa järvelle päin ja ruutuun ilmestyy tietoa leirintäalueesta ja sen hinnoista.

Ajasta 00:35 eteenpäin video jatkuu videokuvalla Porontimajoelta ja videolla näkyy molemmat autiotuvat sekä joen virtaus.

00:44 kohdalla ruutuun ilmestyy kuva mobiililaitteiden latauspisteiden infotaulusta.

Ajasta 00:51 alkaa havainnollistavaa videokuvamateriaalia aurinkovoimalla toimivasta latauspisteestä ja sen aurinkopaneelista.

Ajassa 01:03 ilmestyy kuva roskattoman retkeilyn kyltistä.

Ajassa 01:09 nähdään kuva puuvajasta ja mainitaan toimintaohjeet metsäpalovaroituksen aikaan.

Ajassa 01:16 aihe jatkuu, mutta eri kuvalla, joka on otettu kodalta.

Lopussa nähdään kuva autiotuvalta ja viimeinen maininta autiotuvista ja niiden vieraskirjoista.

Videon kokonaispituus on 1 minuutti 27 sekuntia ja läpi videon soi rauhallinen musiikki, joka on tuotu YouTuben ilmaiskirjastosta.

Video 4: Trangian käyttö

Linkki videoon: <https://youtu.be/NbaRQEWYilg>

Aikaan 00:09 ruudussa näkyy videota tulentekopaikalta ja videon aihe "Trangian käyttö" ilmestyy tekstinä ruutuun.

Ajassa 00:09 ruutuun ilmestyy kuva Trangia- retkikeitinsarjasta ja tietoa liittyen sen hankintaan.

Ajassa 00:16 ruutu on musta ja keskelle ilmestyy teksti "Trangian sytyttäminen"

Ajassa 00:17 alkaa video missä näytetään Trangian sytyttäminen ja samassa ruudussa on myös tietoa antavaa tekstiä. Keittimen kokoaminen käydään vaihe vaiheelta läpi ja ohessa on vinkkejä sen käyttöön. Sivulle kuvataan myös sen verran, että kuvassa näkyy pikaisesti ruokia, joita voi keittimellä valmistaa.

Ajassa 01:03 ruutu on taas musta ja siihen ilmestyy teksti "Kun kattilan vesi kiehuu...". Siitä siirrytään takaisin videoon, jossa vesi selkeästi kiehuu ja seuraavia vaiheita esitellään. Ohessa on tekstin muodossa huomioita käyttöön liittyen. Veteen lisätään keittopussissa oleva riisiannos ja tämä videointi jatkuu aina aikaan 01:38 asti.

Ajassa 01:39 ruutuun ilmestyy kuva tulipaikalta ja mainitaan myös mahdollisuus lämmittää vesi nuotion äärellä.

Loppuun ilmestyy teksti "Lisää vinkkejä Karhunkierrokselle kanavaltamme!"

Videon kokonaispituus on 01:48 ja läpi videon soi rauhallinen taustamusiikki, joka on haettu YouTuben ilmaiskirjastosta.

Video 5: Turvallisuus

Linkki videoon: <https://youtu.be/jqtg8bd-Xlg>

Video alkaa videomateriaalilla, jossa näkyy virtaava koski ja sen päälle ilmestyy teksti "Turvallisuus". Alun videossa on alkuperäiset äänet eli taustalla kuuluu pauhaavan kosken ääni. '

Ajasta 00:06 alkaa havainnollistava video 112-sovelluksen käytöstä. Sivun ilmestyy tietoa ja vinkkejä kyseisestä sovelluksesta. Toimintaperiaate selitetään videolla kattavasti.

Ajasta 00:25 ruutuun ilmestyy ylhäältä otettu kuva ensiaputarvikkeista ja vasemman sivun mustalle alueelle ilmestyy lista kuvassa näkyvistä tärkeistä ensiaputarvikkeista. Oikeaan sivuun ilmestyy pakkausvinkki.

Ajassa 00:31 ruutuun ilmestyy maisemakuva pitkospuilta ja henkilö kävelemässä niitä pitkin. Tekstissä mainitaan jatkuvista kunnostustöistä.

Ajassa 00:38 kuva hieman vaihtuu ja aihe pysyy edelleen samana.

Ajassa 00:41 ruutuun ilmestyy kuva Oulangan kansallispuiston ilmoittamista tärkeistä numeroista, jotka kuuluvat lähialueen yrityksille. Lisäksi isoimmalla fontilla taulussa on yleinen hätänumero.

Ajassa 00:46 jatkuu alussa nähty koskivideo ja päälle ilmestyy maininta juomavedestä ja luonnonvesien käytöstä.

Ajassa 00:52 ruutuun ilmestyy kuva vedensuodattimesta ja maininta siitä, miksi olimme itse valinneet juuri kyseisen.

Loppuun ilmestyy teksti "Lisää vinkkejä Karhunkierrokselle kanavaltamme!"

Videon kokonaispituus on ... ja läpi videon soi rauhallinen taustamusiikki, joka on haettu YouTuben ilmaiskirjastosta.

Video 6: Nähtävyydet

Linkki videoon: <https://youtu.be/dN-86CPG0bY>

Video alkaa kuvalla ruosteisesta autonromusta, jonka näimme ensimmäisenä kierroksen alussa ja teksti "Nähtävyydet".

Ajassa 00:05 ruutuun ilmestyy kuva Rupakivestä ja oheen ilmestyy lyhyt kuvaus siitä.

Ajassa 00:09 ruutuun ilmestyy kuva Susannesta istumassa kanjonin reunalla.

Ajassa 00:15 ruutuun ilmestyy videota Kiutakönkäästä alkuperäisellä äänimateriaalilla.

Loppuun ilmestyy teksti "Lisää vinkkejä Karhunkierrokselle kanavaltamme!"

Videon kokonaispituus on 53 sekuntia ja läpi videon (lukuun ottamatta koskivideomateriaalin osuuksia) soi rauhallinen taustamusiikki, joka on haettu YouTuben ilmaiskirjastosta.

Video 7: Reittiselostus

Linkki videoon: <https://youtu.be/MOZ4I9-CLLo>

Video alkaa kuvalla Hautajärven lähtöpisteen portilta ja aiheen otsikolla "Reittiselostus".

Ajassa 00:05 ruutuun ilmestyy kuva puumerkinnästä ja vasempaan sivuun ilmestyy tietoa merkinnöistä.

Ajassa 00:13 kuva jatkuu sama aihe, mutta kuva muuttuu. Kuvassa havainnollistetaan, millainen on kulunut, ns. huonompi merkki.

Ajassa 00:18 ruutuun ilmestyy Karhunkierroksen metallinen opastekyltti ja sivussa kerrotaan lisää niistä.

Ajassa 00:23 ruutuun ilmestyy vanhempi puinen opastekyltti.

00:27 aihe jatkuu samalla linjalla ja esittelyssä on kilometrikyltti ja seuraava kuva jatkaa edelleen samaa selostusta ja kuva on hyvin samankaltainen.

Ajassa 00:40 alkaa pyörimään alkuperäisillä äänillä video virtaavasta Kitkajoesta ja samassa ruudussa on tietoa juomaveden hankinnasta.

Ajassa 00:56 ruutuun ilmestyy kuva missä Susanne suorittaa vaativaa laskua köydestä tukea ottaen. Samassa ruudussa kerrotaan reitin haastavuudesta ja maastosta. Seuraavassa kuvassa heti perään näkyy puolestaan vastaavan haastavuustason nousu.

Ajassa 01:04 alkaa videopätkä missä Susanne kipuaa yhä ylemmäs Konttaista.

Ajassa 00:17 ruutu on pimeä ja siihen ilmestyy teksti "Vaellusbudjettimme:" ja sitä seuraa ruutu missä on taustalla metsämaisema ja budjetin eri osa-alueet jaoteltuina.

Ajassa 01:29 ruutuun ilmestyy kuva, jossa on Oulun läänin rajakyltti taustalla ja budjetin kokonaishinta per henkilö.

Loppuun ilmestyy teksti "Lisää vinkkejä Karhunkierrokselle kanavaltamme!"

Videon kokonaispituus on ... ja läpi videon soi rauhallinen taustamusiikki, joka on haettu YouTuben ilmaiskirjastosta.

Liite 2: Haastattelun kysymykset

Haastattelun kysymykset

Saitteko videoista käytännön vinkkejä valmistautuessanne Karhunkierrokselle?

Mikäli vastaus on *kyllä*, mitä videoiden vinkkejä käytitte Karhunkierroksella / Mikäli vastaus on *ei*, miksi mielestänne videoista ei ollut apua Karhunkierrokseen valmistautuessa?

Mitä uutta tietoa videot toivat?

Mitä muuta tietoja Karhunkierroksesta olisitte kaivanneet videoille?

Erottuiko videoiden tekstit selkeästi?

Oliko mielestänne tarpeeksi aikaa lukea videoiden tekstit?

Mikäli vastaus on *ei*, mitkä videot tarvitsevat pidemmän ajan tekstien lukemiseen?

Mikä saisi teidät suosittelemaan videoita muille Karhunkierroksesta kiinnostuneille?

Liite 3: Projektisuunnitelma

Opinnäytetyön empiirisessä osassa kerromme tarkemmin produktion eli opasvideoiden tekemisestä ja miten pääsemme tavoitteeseen. Aikaisemmin olemme todenneet, että meillä ei ole vaelluksesta kokemusta ja Karhunkierros on meille ensimmäinen kunnollinen vaellus. Olemme ostaneet vaellusvälineet ensimmäistä kertaa ja haluamme niitä käytännössä päästä testaamaan ennen Karhunkierrosta. Vietämme siis yön läheisessä Nuuksion kansallispuistossa, jossa saamme ensituntuman esimerkiksi ostamaamme trangiaan. Pakkaamme myös rinkat kuten Karhunkierrokselle, jotta rinkan paino ei tule yllätyksenä ja selkä tottuu kantamiseen. Pääsemme myös testaamaan videointivälineitä luonnossa ja millä voimakkuudella on hyvä puhua, jotta ääni kuuluu hyvin videolla.

Lähdemme yön yli kestävään testivaellukseen Nuuksioon 31.5.2020 ja viikon päästä 8.6.2020 aloitamme Karhunkierroksen. Olemme lukeneet Metsähallituksen ohjeistuksen kierroksen kiertoajasta ja päätimme kiertää kierroksen kuudessa päivässä. Aloittelijoina emme halua lähteä liian kunniahimoiseen kierrosaikaan, mutta molempien työt estävät myös pidemmän vaellusajan. Ajamme omalla autolla Kuusamoon, jossa yövyimme hotelli Holiday Club Kuusamossa. Alun perin meillä oli varattuna huone Scandic Rukahovi Rukatunturilla, mutta hotelli on suljettuna kyseisenä ajankohtana Covid-19 pandemian vuoksi. Olemme tilanneet etukäteen taksin, jolla matkustamme Kuusamosta Hautajärvelle. Lähdemme aikaisin aamulla Hautajärvelle hotellilta. Kierroksen jälkeen ajamme takaisin kotiin ja lähdemme työstämään meidän produktiotamme.

Käytämme produktiossamme molempien älypuhelimilla kuvattua materiaalia sekä päiväkirjamerkintöjämme. Käymme materiaalit läpi yhdessä, jonka jälkeen editoimme opasvideot Magix Movie Edit Pro 2016- editointiohjelmalla. Viitekehyksen ja oman kokemuksemme perusteella laadimme haastattelukysymykset opasvideoiden testaajille opasvideoiden editoinnin ohella. Näytämme opasvideoiden ensimmäiset versiot testaajille, jonka jälkeen he lähtevät kiertämään Karhunkierrosta. Heidän tultuaan haastattelemme heitä ennalta sovitulla paikalla ja nauhoitamme haastattelutilanteen. Haastattelun tarkoituksena on saada tietoa opasvideoistamme ja niiden toimivuudesta eli oliko opasvideoista apua testaajille heidän valmistautumisessaan Karhunkierrokselle. Olemme kertoneet enemmän testaajista luvussa 1.

Haastattelutilanteessa kysymme testaaajilta ennalta laatimat kysymyksemme, mutta olemme valmistautuneet tarvittaessa kysymään täydentäviä kysymyksiä. Tämän mahdollistaa puoli strukturoitu haastattelumetodimme. Haastattelun avulla selvitämme videoiden mahdolliset puutoskohdat, jotta osaamme ne tarvittaessa korjata ennen niiden julkaisemista.

Julkaisemme valmiit opasvideot YouTube- videopalvelussa, jonne olemme tehneet oman vaellusaiheisen kanavan. Jaamme videoita omissa sosiaalisen median kanavissa ja toivomme, että opasvideoistamme on apua vaelluksesta kiinnostuneille.

Liite 4: Reittisuunnitelma ja havainnot

Alkuperäisen reittisuunnitelman teimme niin, että suunnitellut päivämatkat olisivat pisimmillään 16 kilometriä. Arvioimme oman kunnan sekä käveltyjen metsälenkkien pohjalta päivämatkojen maksimipituuden. Otimme myös huomioon sen, ettei valitsemallamme tahdilla tarvitse juosta ja aikaa jää myös maisemien ihailuun, sekä illalla leirielämästä nauttimiseen. Viimeisenä päivänä poikkesimme tekemästämme suunnitelmasta, sillä tarkoituksena oli kävellä Siilastuvalta Porontimajoen autiotuville kahdeksan kilometriä ja leiriytyä Porontimajoella. Lähdimme aikaisin liikenteeseen ja matka taittui hyvin kevyesti. Porontimajoella päätimme jatkaa Rukalle asti, jolloin päivämatkaksi tuli kahdeksan kilometrin sijaan 23 kilometriä. Suunniteltu aika reitille oli kuusi päivää, mutta lopulta saavuimmekin perille jo viidennen päivän aikana.

Hautajärvi-Savilampi 15 km (8.6.2020)

Ensimmäisen vaelluspäivän aamuna söimme aamupalan hotellilla ja nautimme vielä viimeiset hetket mukavuuksista. Taksin olimme tilanneet jo hyvissä ajoin etukäteen ja se oli kannattavaa, koska nyt pystyimme sopimalla taksirytyksen kanssa ottamaan muitakin kyytiin ja hinta oli selvästi alhaisempi. Kimppataksit ovat ilmeisesti melko yleinen käytäntö Karhunkierrokselle saavuttaessa, Karhunkierrosbussin lisäksi. Matkaa hotelliltamme Hautajärvelle Karhunkierroksen lähtöpisteelle oli 65 kilometriä ja reitti kulki Rukan kautta, mistä haimme kyytiin kaksi vaeltajaa. Hintaa matkalle tuli taksin jakamisen myötä ainoastaan 40 euroa henkilöltä, joten jakaminen kannatti. Saimme myös kullannarvoisia vinkkejä kanssamatkustajilta, jotka olivat kertaalleen jo Karhunkierroksen kiertäneet.

Hautajärvelle päästyämme piipahdimme vielä Karhunkierroksen entisessä luontokeskuksessa hakemassa ilmaisen kartan, jossa näkyy koko reitti ja etappien väliset matkat kilometreinä sekä palvelut. Kartta tuli tarpeeseen, koska reitin varrella on paljon katvealueita eikä online-karttaa pääse tutkimaan aina tarvittaessa puhelimesta. Kartan tietty voi myös ladata puhelimeen tai ottaa kuvan näytöstä. Olimme hotellilla punninneet rinkkamme ja ne painoivat molemmilla painon tasaamisen jälkeen tasan 17 kiloa. Kilomäärä oli ehkä turhan paljon kokoisillemme vaeltajille, mutta mitään emme enää tuosta pystyneet karsimaan, joten niillä oli mentävä. Ainoastaan ostamalla kevyempiä, ja yleensä kalliimpia, retkeilyvarusteita olisimme saaneet kilomäärää pienemmäksi. Vielä ennen lähtöä säädimme rinkkojamme tovin ja lopulta pääsimme liikkeelle kello 10.00.

Rinkkoja pysähdyimme heti ensimmäisten kilometrien aikana säätämään uudestaan, jotta ne istuivat paremmin selkään. Rinkkojen säätämisen totesimme erittäin tärkeäksi, koska ensimmäisten kilometrien aikana molempien rinkat alkoivat painaa vääristä kohdistista ja kantaminen kävi nopeasti kivuliaaksi. Ensimmäiset kilometrit olivat helppokulkuista maastoa ja pian oli ensimmäinen taukopaikka, Perttumakosken laavu, saavutettu ja aika pitää tauko. Tälle taukopaikalle oli matkaa noin seitsemän kilometriä ja se tarjosi hyvät puitteet tauolle, kosken rannassa, vaikkakin paikka oli sillä hetkellä hyvin ruuhkautunut muista vaeltajista. Totesimme tässä vaiheessa, että paras tyyli on pitää lyhyitä taukoja ja usein, jotta saa selälle helpotusta raskaasta kuormasta.

Pain vastaan tuli ensimmäinen nähtävyys, Rupakivi. Rupakiven kuvatakseen oli laskeuduttava alas joen rantaan jyrkkää polkua ja niin sanottuja portaita. Tässä vaiheessa oli rinkka paras jättää ylös, koska jalat alkoivat olla jo muutenkin hieman hapoilla. Matka jatkui Vasaojan laavulle, jonne oli matkaa edelliseltä laavulta noin kuusi kilometriä. Matka jatkui nopean pysähdyksen jälkeen Savilammen autiotuvalle.

Saavuimme autiotuvalle noin 17.30 ja teltpaikkoja oli vielä hyvin jäljellä, joten pystytimme sen lähelle koskea. Teltan pystytyksen jälkeen lähdimme tutkimaan ympäristöä. Tuvalta lähtee erillinen polku viereiselle nähtävyydelle, Pikkuköngäälle. Pikkuköngäs on koski Oulangan kanjonilla ja maisemat olivat tutut muun muassa monen Karhunkierroksella käyneen Instagram-sivuilta. Tästä syystä Savilampi oli erittäin hyvä yöpymispaikka ja sopivan matkan (15 km) päässä Hautajärveltä. Teltan luona valmistimme illallisen Trangialla ja kävimme aikaisin

nukkumaan, jotta seuraavan päivän lähtö ei viivästyisi. Autiotuvan ympäristössä ei ole internettiä eikä kuuluvuutta muutenkaan. Kuuluvuus palautuu pian kosken toisella puolella, kun jatkaa matkaa seuraavan ylämäen päälle, mutta silloinkin hieman heikolla signaalilla.

Päivän aikana ruokailimme vain ensimmäisellä laavulla leipää ja illalla pataruokaa, koska olimme aamulla ruokailleet hotellilla tuhdisti.

Savilampi-Oulangan kansallispuiston leirintäalue 13 km (9.6.2020)

Savilammelta lähdimme varhain kello kahdeksan aamulla ja seuraava pysähdys oli Taivalkönkään telttailualueella, joka sijaitsi upealla paikalla Oulankajoen törmällä, juuri ennen Taivalkönkään autiotupaa. Telttaa mukana kantavan kannatta ehdottomasti harkita tätä aluetta yöpymistarkoitukseen. Alueella toimii myös internet, jos sille on tarvetta. Taivalkönkään autiotuvan jälkeen alkaa sarja riippusiltaja ja koskien ylityksiä. Maisemat ovat otolliset valokuvaamiselle.

Taivalkönkäältä noin neljän kilometrin päässä on Runsulammen taukopaikka, jossa oli myös hyvät uintimahdollisuudet. Tällöin itse pysähdyimme vain hakemaan juomavettä joesta, koska kuumana kesäpäivänä veden kulutus on runsasta rinkat selässä mäkisessä maastossa.

Aikaisin iltapäivästä saavuimme Oulangan kansallispuiston leirintäalueelle ja päätimme yöpyä siellä. Hintaa yöpymiselle tuli vain 15€ ja sekin jaettiin telttakunnan kesken. Hintaan kuului lämmin suihku, keittomahdollisuudet sisätiloissa ja jopa kuivaushuone. Kuivaushuone tulee tarpeeseen silloin, jos säät ovat sateiset ja varusteet päässyt kastumaan sateessa. Teltalla sateessa vaatteitaan ei pääse kuivattamaan ilman kuivaa sisätilaa. Toki autiotuvissa on mahdollista kuivata varusteita, mutta tällöin on myös muistettava ottaa huomioon muut kanssayöpyjät. Leirintäalueella internet toimi hyvin ja kaikki mahdolliset akut sain ladattua täyteen.

Leirintäalueelle pystytimme teltan ja suuntasimme noin kahden kilometrin päässä sijaitsevalle Oulangan kansallispuiston luontokeskukselle. Keskuksessa vierailu on ilmaista ja sen yhteydessä toimii Ravintola Talonpöytä, josta saa ruokaa aina kello 17.30 asti. Sunnuntaisin paikka on kuitenkin suljettu ja aukiolo kannattaa muutenkin tarkistaa nettisivuilta ennen saapumista. Tilasimme suositellut poroburgerit kuten olimmekin suunnitelleet ja säästyimme näin yhden aterian kantamiselta sekä kokkaamiselta. Syötyämme suuntasimme lähetyvillä olevalle nähtävyydelle, Kiutakönkälle, koska se oli kävelyetäisyyden päässä ja ilman rinkkoja mukavampi käydä katsomassa. Tästä meitä vinkkasi mukava asiakaspalvelija leirintäalueella saapuessamme sinne.

Oulangan kansallispuiston leirintäalue-Jussinkämpä 15 km (10.6.2020)

Seuraavana aamuna nautimme vielä leirintäalueen mukavuuksista ja lähdimme liikkeelle vasta 11.30. Luontokeskuksella täytimme vielä kaikki vesipullomme ja hankimme viimeiset välipalaostoksemme. Olimme otolliseen aikaan kiertämässä, koska Oulangan kansallispuiston tunnuslaji neidonkenkä kukki juuri samalla viikolla. Luontokeskuksella parveili paljon kiinnostuneita luontobongareita etsimässä tätä harvinaista kasvia, ja me onnistuimme lajin edustajia löytämään aivan polun tuntumasta.

Seuraava taukopaikka mihin pysähdyimme, oli Ansakämpän autiotuvalla ja siinä söimme kevyen lounaan. Mahdollisuudet uimiseen olivat hyvät tällä tuvalla, mutta emme malttaneet siihen tuhlata aikaa. Ansakämpältä eteenpäin maasto oli helppokulkuista ja miellyttävää metsäpolkua pitkään aina Jussinkämpälle asti. Matkalla vastaan tuli vastaan poroja ensimmäisen kerran niin, että pääsimme läheltä seuraamaan.

Jussinkämpälle tullessa oli päivän kävelyt palkittu. Näkymä Kulmakkajärvelle oli upea ja se vain parani auringonlaskun myötä. Saavuimme tuvalle myöhemmin kuin edellisinä päivinä, ja teltalle oli vaikeampaa löytää tasaista ja tarpeeksi isoa paikkaa. Suosituksemme siis olisi saapua Jussinkämpälle oman teltan kanssa hyvissä ajoin. Jussinkämpällä oli ensimmäisen kerran hyttysiä riesaksi asti ja niiltä suojauduttava kaikin keinoin. Tällä tuvalla ei ollut ollenkaan kuuluvuutta tai nettiä.

Jussinkämpä-Siilastupa 14 km (11.6.2020)

Jussinkämpällä heräilimme ensimmäisten telttakuntien kanssa samaan aikaan ja lähdimme ajoissa kello 9.30 liikkeelle. Alun jälkeen edessä oli jyrkkää laskeutumista alas Pähkänänkallion rinnettä. Saavutettuamme Kitkajoen varren, pysähdyimme Ylikodalla syömään luonaan ja hyödynsimme siellä olleen ekopisteen. Kodalle oli noin viisi kilometriä matkaa Jussinkämpältä. Matka jatkui Kitkajoen varrella ja muuttui nopeasti hyvin vaikeakulkuseksi. Polku kulki hyvin lähellä vesirajaa ja tulva-aikana osuus saattaa suurilta osin jäädä veden alle. Tulvatilanne on aina syytä tarkastaa, jos lähtee touko-kesäkuun aikoihin kiertämään. Polku joen varressa oli hyvin kivikkoista ja aikaa kului paljon normaalia kulkemista enemmän. Kivikon loputtua palattiin taas metsän helppokulkuisemmalle polulle ja vastaan tuli hyvin kesy poro, joka päästi kuvaamaan läheltä.

Reitti jatkui aina Siilastuvalle asti, mutta se yhdistyi Pienen Karhunkierroksen kanssa ja väkeä oli lyhyemmällä reitillä paljon. Pienelle Karhunkierrokselle tullessa reitin olisi halutessaan voinut kiertää joko myötä - tai vastapäivään. Me kuitenkin päätimme seurata karttaan merkittyä reittiä ja kiersimme myötapäivään aina Siilastuvalle asti.

Siilastupa sijaitsi upealla paikalla aivan Jyrävän kosken alajuoksulla ja näkymät avautuivat suoraan koskelle tuvan terassilta. Saavuimme kello 17.00 aikaan ja tupa oli tuolloin täysin tyhjä. Päätimme nukkua tulevan yön tuvassa yön kokemuksen vuoksi. Telttapaikkoja oli myös hyvin rajoitetusti Siilastuvan lähiympäristössä ja maasto oli haastavaa teltan pystyttämiseen. Ilta oli lämmin ja suoraan tuvan terassin vierestä pääsi uimaan portaita pitkin. Toinen meistä uskaltautui kylmään jokeen ja kokemus oli upea ja ainutlaatuinen. Siilastuvan välittömässä läheisyydessä oli myös iso katos ruoanlaittoa varten, mutta meille riitti tuvan oma terassi ja trangu. Tupa tuli illan ja yön myötä täyteen ja valitettavasti koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi suositeltuja turvavälejä oli mahdoton pitää.

Siilastupa-Ruka 23 km (12.6.2020)

Aamulla tuvasta heräsimme ensimmäisinä ja ongelmaksi muodostui se, että tavarat oli kerättävä hiljaa ja vietävä ulos muiden vielä nukkuessa. Teltalla pakkaaminen ja aamutoimet oli aikaisempina aamuina helpompi hoitaa muita häiritsemättä. Kahvi- ja puurovedet saimme

näppärästi keitettyä jo lämmitetyllä nuotiolla ja kello 9.30 pääsimme jo lähtemään kohti Porontimajoen autiotupaa. Suunnitelman mukaan edessä oli ainoastaan kahdeksan kilometrin matka ja olimme varautunut rankempaan maastoon kuulemamme perusteella. Matka osoittautui todella kevyeksi nopeasti kuljettavaksi.

Porontimajoella oli kaksi pienehköä autiotupaa, joista toinen oli aivan joen päällä. Sisältävasta löytyi meidän yllätykseksi aurinkovoimalla toimiva mobiililaitteiden latauspiste. Latauspiste oli ehdottomasti mukava yllätys ja osa Kuusamon kesäreittihanketta. (Kuusamon kaupunki). Porontimajoella on viimeinen paikka mistä saa juoksevaa vettä joesta ja siinä onkin syytä täyttää kaikki mahdolliset vesisäiliöt. Loppumatkan vedenottoaikat ovat pieniä suolampia ja veden ollessa seisovaa, tulisi se joko suodattaa tai keittää varmuuden vuoksi. Vettä kannattaa siis säännöstellä loppuun rankkoja nousuja varten. Porontimajoen jälkeiselle osuudelle on myös hyvä varata reippaasti aikaa ja pientä nopeaa välipalaa, mistä saa energiaa.

Seuraava taukopaikka Ison Kuikkalammen laavu tuli vielä vastaan ennen ensimmäistä rankkaa nousua. Laavun vieressä on suolampi, jota voi halutessaan hyödyntää ja myös tältä laavulta löytyy aurinkovoimalla toimiva mobiililatauspiste. Tällä laavulla on viimeinen mahdollisuus ladata puhelin ja akkua kannattaakin olla sen verran jäljellä, että pääsee ikuistamaan vaarojen päältä avautuvat huikeat maisemat.

Matkat viimeiset seitsemän kilometriä alkoivat Konttaiselle noususta ja olivat hyvin raskaat. Matka on jatkuvaa ylösnousemista ja laskeutumista. Osittain reitti on niin jyrkkää kivikkoa, että paikanpäälle on rakennettu tukea antava köysirakenne, ikään kuin kaide, josta pitää kiinni. Vastaan tuli vielä suolampi, jonka rannassa oli laavu, mutta jatkoimme matkaa kohti Rukaa. Valtavaaran huipulle tultuamme, valitsimme pidemmän, mutta helpomman reitin. Reitti oli osa Valtavaaran huiputus- nimistä ulkoilureittiä ja kiersimme sitä vastapäivään välttyäksemme muutamilta nousuilta. Tässä vaiheessa väsyneet ja rakkoiset jalat eivät enää kestäneet mäkien aiheuttamaa painetta. Saavuimme aivan illan suussa Rukalle ja soitimme taksin, jolla suuntasimme ansaitulle ravintola illalliselle hotellillemme Kuusamoon.